

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**VZDĚLÁVÁNÍ PŘÍSLUŠNÍKŮ OBVODNÍHO
ŘEDITELSTVÍ POLICIE PRAHA I
V PROBLEMATICE DOMÁCÍHO NÁSILÍ**

Autor práce: Sára Djurasovičová, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinované

Vedoucí práce: JUDr. Milan Kocík, MBA

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2024

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Sára Djurasovičová, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Vzdělávání příslušníků Obvodního ředitelství policie Praha I v problematice domácího násilí

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Education of Members of the District Police Directorate Prague I on the Issue of Domestic Violence

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů): JUDr. Milan Kocík, MBA

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): říjen 2023

Cíl bakalářské práce:

Cílem bakalářské práce je zjistit úroveň vzdělávání a znalostí příslušníků Policie České republiky služebně zařazených na místních odděleních obvodního ředitelství policie Praha I v problematice domácího násilí.

| | | |
|--|------------|---------------------------------|
| Student: Sára Djurasovičová, DiS. | 30.10.2023 | <i>Djurasovicova'</i> podpis |
| Vedoucí práce: JUDr. Milan Kocík, MBA | 30.10.2023 | <i>[Signature]</i> podpis |

Schvaluji zadání bakalářské práce:

| | | |
|--|----------------------------|------------------------------|
| Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D. | <i>09.11.2023</i> datum | <i>[Signature]</i> podpis |
| Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D. | <i>13.11.2023</i> datum | <i>[Signature]</i> podpis |
| Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D. | <i>17.11.2023</i> datum | <i>[Signature]</i> podpis |



Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Milanovi Kocíkovi, MBA za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

DJURASOVIČOVÁ, S. *Vzdělávání příslušníků obvodního ředitelství policie Praha I v problematice domácího násilí: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2024. 67 s. Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Milan Kocík, MBA

Klíčová slova: domácí násilí, násilná osoba, vykázaní, policie, vzdělávání

Tato práce je rozdělena na teoretickou část a praktickou část. V teoretické části jsou zpracovány základní pojmy k domácímu násilí. Praktická část se zabývá současně úrovně vzdělání příslušníků obvodního ředitelství policie Praha I v problematice domácího násilí, jelikož v dnešní době je domácí násilí čím dál tím častější jev, který má velký dopad na oběti domácího násilí a nezbytnou součástí pomoci oběti je práce příslušníků policie, kteří musí zhodnotit situaci v domácnosti, zvládat náročnou komunikaci s oběma stranami domácího násilí a musí situaci vyřešit.

ABSTRACT

DJURASOVIČOVÁ, S. *Education of Members of the District Police Directorate Prague I on the Issue of Domestic Violence: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2024. 67 pgs. Supervisor: JUDr. Milan Kocík, MBA.

Key words: domestic violence, violent person, expel, police, education

This thesis is divided into theoretical part and practical part. In the theoretical part, the basic concepts for domestic violence are processed. Practical part deals with current levels education of members of the District police directorate Prague I on the issue domestic violence, as nowadays domestic violence is an increasingly common phenomenon, that big impact on victims of domestic violence and necessary part of helping the victim is the work of members of the police, who have to assess the situation on the house, to manage difficult communication with both sides of domestic violence and must resolve he situation.

Obsah

| | |
|---|----|
| Úvod..... | 9 |
| 1. Cíl a metodika bakalářské práce | 10 |
| 2. CHARAKTERISTIKA DOMÁCÍHO NÁSILÍ..... | 11 |
| 2.1 Definice domácího násilí..... | 11 |
| 2.2 Formy domácího násilí..... | 12 |
| 2.3 Znaky domácího násilí | 13 |
| 2.4 Fáze domácího násilí | 15 |
| 2.5 Příčiny vzniku domácího násilí | 16 |
| 3. ÚČASTNÍCI DOMÁCÍHO NÁSILÍ | 18 |
| 3.1 Násilná osoba | 18 |
| 3.2 Osoba ohrožená domácím násilím (oběť) | 20 |
| 3.2.1 Ženy ohrožené domácím násilím | 21 |
| 3.2.2 Muži ohrožené domácím násilím..... | 22 |
| 3.2.3 Komunita LGBT ohrožená domácím násilím..... | 23 |
| 3.2.4 Děti osobami ohroženými domácím násilím..... | 24 |
| 3.2.5 Senioři osobami ohroženými domácím násilím..... | 24 |
| 4. DOMÁCÍ NÁSILÍ A JEHO DOPADY | 26 |
| 4.1 Posttraumatická stresová porucha | 26 |
| 4.2 Psychosomatické následky | 27 |
| 4.3 Syndrom týrané osoby | 27 |
| 4.4 Stockholmský syndrom | 28 |
| 5. PRÁVNÍ ÚPRAVA A LEGISLATIVA DOMÁCÍHO NÁSILÍ V ČESKÉ REPUBLICCE..... | 29 |
| 5.1 Zákon č. 89/2012 Sb., Nový občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů (dále jen Nový občanský zákoník)..... | 29 |
| 5.2 Zákon č. 45/2013 Sb., zákon o obětech trestných činů ve znění pozdějších předpisů (dále jen o obětech trestných činů)..... | 30 |

| | | |
|-----|---|----|
| 5.3 | Zákon č. 40/2009 Sb., zákon trestní zákoník (dále jen TZ) | 30 |
| 5.4 | Postup Policie České republiky dle zákona..... | 31 |
| 6. | ORGANIZACE POMÁHAJÍCÍ OBĚTEM DOMÁCÍHO NÁSILÍ..... | 35 |
| 6.1 | ROSA – centrum pro ženy | 35 |
| 6.2 | Bílý kruh bezpečí..... | 35 |
| 6.3 | Krizové centrum RIAPS..... | 36 |
| 6.4 | KOORDONA | 36 |
| 6.5 | ACORUS..... | 37 |
| 7. | CÍL VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ | 38 |
| 7.1 | Metoda zjišťování..... | 38 |
| 7.2 | Dotazníkové šetření – vyhodnocení | 39 |
| 7.3 | Vyhodnocení výsledků | 55 |
| | Závěr | 58 |
| | Seznam použitých zdrojů | 60 |
| | Seznam zkratk | 63 |
| | Seznam tabulek a grafů | 64 |
| | Seznam příloh..... | 65 |

Úvod

Jako téma bakalářské práce si autorka vybrala „*Vzdělávání příslušníků Obvodního ředitelství Policie Praha I v problematice domácího násilí*“, jelikož je příslušníkem Policie České republiky služebně zařazena na Místním oddělení v Praze I a příslušníci pořádkové policie v Praze se s pojmem domácí násilí setkávají poměrně často.

Práce u Policie České republiky je velice stresující povolání, kdy policisté musí ve službě pomáhat jiným lidem, součástí toho je i přijetí oznámení o domácím násilí. Policista musí toto oznámení přijmout a vyjet na místo, kde musí na místě situaci zklidnit mezi osobami a zhodnotit. Tato situace není příjemná ani policistovi na místě, kdy ale tento musí věc vyřešit. Jakým ale způsobem? Je dostatečně vzdělaný v této problematice? Zvládne zhodnotit jestli se opravdu jedná o domácí násilí či nikoliv? Je na to dostatečně vyškolený? Na tyto otázky by měli odborníci v rámci policie příslušníky připravit před nástupem do služby a po celou dobu jejich působení u Policie ČR.

V první části práce je zmapována celková problematika domácího násilí. Zde se autorka zaměřila na pojem domácí násilí, jeho formy, znaky, fáze a příčiny, dále se zaměřila na osoby zúčastněné na domácím násilí, jaký má domácí násilí dopad na oběti, jaké jsou druhy obětí, právní úpravu domácího násilí v České republice, postup Policie České republiky na místě a organizace, které obětem domácího násilí pomáhají.

V další části práce se nachází výzkumná část, kde je pomocí kvantitativního šetření využito dotazníkové šetření. Tento dotazník byl rozeslán příslušníkům Policie České republiky služebně zařazených na útvarech Obvodního ředitelství Policie Praha I. Cílem tohoto dotazníku je zjistit aktuální úroveň znalostí příslušníků v problematice domácího násilí, kdy autorka si již předem stanovila čtyři hypotézy, na základě kterých bude v závěru práce vyhodnocovat.

1. Cíl a metodika bakalářské práce

Práce je zaměřena na vzdělávání příslušníků Obvodního ředitelství Policie Praha I v problematice domácího násilí, kdy prvním cílem autorky práce bylo zjistit, jak jsou příslušníci dostatečně vzděláni v problematice a jejich postoj na řešení situace domácího násilí ve výkonu službu. Jako metoda zjišťování přesných údajů bylo zvoleno dotazníkové šetření, kdy se jedná o kvantitativní metodu výzkumu. Dle statistických dat jsou v závěru práce výsledky zhodnoceny.

Dalším cílem bakalářské práce je zmapování celkové problematiky domácího násilí v teoretické rovině, v kterém je také popsán postup Policie České republiky v místě, kde došlo k domácímu násilí.

Na základě prvního cíle byly sestaveny autorkou tyto čtyři hypotézy:

Hypotéza H1: Domnívám se, že více než 60% příslušníků má dostatečnou znalost v problematice domácího násilí.

Hypotéza H2: Domnívám se, že více než 70% příslušníků bylo dostatečně proškoleny na domácí násilí při nástupu k Policii ČR v rámci základní odborné přípravy.

Hypotéza H3: Domnívám se, že více než 90% příslušníků by zavedlo více školení pro policisty v problematice domácího násilí.

Hypotéza H4: Domnívám se, že více než 70% příslušníků si myslí, že policisté pořádající školení na domácí násilí jsou dostatečně proškoleni v problematice.

TEORETICKÁ ČÁST

2. CHARAKTERISTIKA DOMÁCÍHO NÁSILÍ

2.1 Definice domácího násilí

Domácí násilí v dnešní době je čím dál tím víc častější jev a může potkat kohokoliv z nás. Je to závažný a přehlížený jev, který může potkat ženy, muže, děti, ale i seniory. Kvůli tomu, že se osob, na nichž je domácí násilí páčáno, vyskytuje stále více a více, informovanost o možnostech jejich pomoci není tak velká, jak by potřebovaly.

Za **definici domácího násilí v širším slova smyslu** se považuje definice formulovaná Radou Evropy v roce 1985:

„Násilné chování v rodině zahrnuje jakýkoliv čin nebo opomenutí, spáchané v rámci rodiny některým z jejích členů, které podkopávají život, tělesnou nebo duševní integritu nebo svobodu jiného člena stejné rodiny nebo vážně poškozují rozvoj jeho osobnosti.“¹

Domácí násilí může postihnout jakoukoliv osobu.²

Pokud se dvě osoby ve vztahu pohádají nejedná se hned o domácí násilí, ale je to pouze jednorázový konflikt, ve vztahu jsou si osoby rovny, kdežto v domácím násilím jedna osoba (násilník) ovládá druhou osobu (oběť) a to psychicky, fyzicky nebo sexuálně. Jsou to opakující se situace, které neustále eskalují.³

V domácím násilí rozlišujeme dvě osoby a to osobu násilnou a osobu ohroženou domácím násilím (oběť).

¹ Doporučení Rady Evropy R (85) 4 o násilí v rodině z 26.3.1985

² CONWAY Helen L. *Domácí násilí: příručka pro současné i potenciální oběti se zákonem č. 135/2006 Sb. Platným od 1. ledna 2007.* Albatros, Plus. Praha: Albatros, 2007. ISBN 978-80-00-01550-7, str. 38

³ DALIGAND, Liliane a BEDIN, Véronique. *Violences conjugales en guise d'amour.* Paris: Albin Michel, 2006, str. 12.

2.2 Formy domácího násilí

Každá forma domácího násilí má sice jiný dopad na oběť, ale všechny v závěru jsou pro oběť stejně zdrcující. Každý autor podává trochu odlišné formy domácího násilí.⁴

N. Špatenková a D. Ševčík rozlišují následující formy domácího násilí:

Fyzické násilí – Na oběť má tato forma největší následky, jelikož násilník využívá svou fyzickou sílu vůči oběti. Oběť má z této formy viditelné modřiny, škrábance, podlitiny a může být i ohrožena na zdraví či životě. Násilná osoba při tomto využívá fackování, škrcení a další fyzické útoky či výhrůžky.

Psychické násilí – Další formou domácího násilí může být psychické násilí, které může mít na oběť větší dopad než fyzické násilí. Sice z psychického násilí nemá žádné viditelné modřiny či škrábance, ale může to oběti snížit nebo úplně ztratit sebevědomí či sebeúctu. Psychické násilí je často formou, ale oproti fyzickému násilí bývá špatně rozeznatelný a je poté těžké posoudit, zda-li se skutečně o domácí násilí jedná. Rozdělují se dva druhy psychického násilí:

Neverbální – jedná se o situaci, kdy násilník před obětí například ničí nějakou věc, co má ona ráda.

Verbální – Zahrnuje situace, kdy násilná osoba oběť zastrašuje, vyhrožuje ji, ponižuje ji nebo zakazuje.

Ekonomické násilí – Jedná se o násilí, které jednu osobu omezuje na financích nebo hmotných věcech. Násilná osoba přebírá veškerou kontrolu nad ekonomickou situací rodiny, přivlastňuje si veškeré peníze, které jsou oběti, a rozhoduje o to, za co budou finance utrácet. Oběti neposkytne ani finance na základní potřeby v domácnosti.

Sociální násilí – Násilník postupně zakazuje oběti jakýkoliv styk s veřejností. Ze začátku vztahu oběť neustále kontroluje, kdy se ji vyptává kam a s kým jde, kdy se vrátí, často ji může telefonovat. Později ve vztahu ji zakazuje veškeré kontakty s kamarády či rodinou. V situaci, kdy oběť chce odejít, násilník vyhrožuje.

⁴ ŠEVČÍK, Drahomír a ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-690-2., str. 47.

Sexuální násilí – U této formy domácího násilí byly vytvořeny statistiky v USA, kde bylo zjištěno, že třetina až polovina obětí domácího násilí byla při nejmenším jednou partnerem znásilněna. V České republice předpokládat obdobné výsledky. Jedná se o nedobrovolné sexuální uspokojení jedince, kdy je oběť nucena k sexuálnímu styku nebo k ponižujícím sexuálním praktikám. Sexuální uspokojení musí být oboustranné, pokud jeden z partnerů toto odmítá a druhý ho např. násilím stejně nutí, tak se jedná o znásilnění.⁵

Po ukončení vztahu, kde docházelo k domácímu násilí se může stát, že násilná osoba bude oběť nebezpečně pronásledovat, jinak obtěžovat či vyhrožovat.⁶

U domácího násilí bývá většinou kombinace více forem domácího násilí, fyzické násilí bývá kombinováno se sociálním násilím, aby si společnost nevšimla následků, které způsobilo fyzické násilí.⁷

2.3 Znaky domácího násilí

Musí být naplněny všechny znaky domácího násilí, aby se mohlo jednat o domácí násilí. Pokud vyjde najevo, že v domácím násilí jeden ze znaků chybí, tak by se mohlo jednat o jiný problém mezi partnery než je domácí násilí.⁸

Matoušková I. uvádí tyto znaky domácího násilí:

- Opakovanost
- Postupný nárůst intenzity
- Jasně a neměnné role
- Páchání násilí v soukromí⁹

Stočasová V. a Čáp D. uvádí ještě další dva znaky domácího násilí:

⁵ ŠEVČÍK, Drahomír a ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. ISBN 80-7367-690-2, str. 47-51.

⁶ ŠEVČÍK, Drahomír a ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. ISBN 80-7367-690-2, str. 51.

⁷ PROFEM. Domácí násilí. Online. PROFEM. *Domácí násilí*. 2024,2024. Dostupné z: <https://www.profem.cz/cs/s-cim-pomahame/domaci-nasili>. [cit. 2024-01-27]

⁸ ŠEVČÍK, Drahomír a ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. ISBN 80-7367-690-2, str. 37.

⁹ MATOUŠKOVÁ, Ingrid. *Aplikovaná forenzní psychologie*. Psyché (Grada). Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4580-0., str. 26

- Blízkost osob
- Cyklický charakter¹⁰

Opakovanost

Jak jsem již výše zmínila, pokud se jedná v partnerském vztahu o jednorázový konflikt mezi partnery, nejedná se ihned o domácí násilí. Aby se jednalo o domácí násilí, tak se situace musí dít opakovaně a to i po delší dobu.

Postupný nárůst intenzity

Aby se jednalo o domácí násilí, tak situace musí eskalovat. Ze začátku se může jednat pouze o jednu z forem domácího násilí např. oběť násilník pouze zesměšňuje, následně se k jedné formě neustále připojují další formy domácího násilí jako např. fyzické útoky, násilník většinou nezůstane pouze u jedné formy.

Jasně role

Musí být v partnerském vztahu jasné a neměnné role, kdy musí být jednoznačné, že jedna osoba je násilník a druhá osoba je obětí domácího násilí. Pokud je násilí oboustranné, o domácí násilí se nejedná.

Páchání násilí v soukromí

K násilí musí docházet tzv. „za zavřenými dveřmi“, což znamená, že na veřejnosti k násilí nedochází, ale pouze v soukromí např. v bytě nebo domě, kde osoby společně žijí. Incidentsy se odehrávají beze svědků a pouze mezi dvěma osobami, nepřímými oběťmi násilí mohou být dále např. děti.¹¹

Blízkost osob

V domácím násilí si musí být dvě osoby blízké, jedná se o osoby, které mezi sebou mají citová pouta, ekonomické vazby či společné děti.

Cyklický charakter

¹⁰ STOČESOVÁ, Veronika a ČÁP, David. *Psychoterapeutická práce s původci domácího násilí: zvládání vzteku, agrese a násilných projevů*. Praha: Portál, 2020. ISBN 978-80-262-1655-1, str. 28, 29.

¹¹ MATOUŠKOVÁ, Ingrid. *Aplikovaná forenzní psychologie*. Psyché (Grada). Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4580-0., str. 26

Domácí násilí probíhá v opakujících se fázích a cyklech – fáze napětí, fáze týrání a fáze líbáněk.¹²

Na základě naplnění všech znaků domácího násilí může policista násilnou osobu vykázat ze společného obydlí.

2.4 Fáze domácího násilí

Domácí násilí se pokaždé opakuje ve fázích, jedná se o tzv. kruh nebo spirálu domácího násilí.¹³

Většina autorů uvádí podobné fáze násilí. Organizace ROSA pomáhající ženám – obětem domácího násilí představuje tyto fáze domácího násilí:

Fáze 1 – vytváření napětí

V této fázi bývá oběť co nejvíce tolerantní a slušná vůči násilníkovi, jelikož se chce vyhnout eskalujícím situacím, které by mohli vést k násilí. Násilník bývá velice rozzlobený, podrážděný a své emoce si „vybílí“ na oběti.

Fáze 2 – týrání

Násilník se v této fázi nekontroluje a dochází k různým formám domácího násilí. Oběť se bojí, cítí bezmoc a ať udělá cokoli, tak ji násilník stejně napadne.

Fáze 3 – líbánky

V této fázi se násilník oběti omlouvá, snaží se napravit situaci, aby ho oběť neopustila, může donášet oběti třeba květiny. Oběť projeví vůči násilníkovi lítost, odpouští mu a věří, že se změní.¹⁴

Oběť by měla násilníka opustit ihned po tom co dojde k nějaké události se znaky domácího násilí, jelikož toto má čerstvě ukotvené v paměti a chtěla by ho opustit.

¹² STOČESOVÁ, Veronika a ČÁP, David. *Psychoterapeutická práce s původci domácího násilí: zvládání vzteku, agrese a násilných projevů*. Praha: Portál, 2020. ISBN 978-80-262-1655-1, str. 28, 29.

¹³ MATOUŠKOVÁ, Ingrid. *Aplikovaná forenzní psychologie* Psyché (Grada). Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4580-0., str. 25

¹⁴ HRONOVÁ, Martina. *To si dovolit nesmíš*. Praha: Rosa, 2006, str. 14.

Ve chvíli, kdy začne oběť přemýšlet nad tím, že je čas domov opustit, násilník se rychle dostane do fáze líbánek. V této fázi je oběť v rozporu zda-li má opravdu vztah opustit či zůstat, ale když násilník začne slibovat, že se změní a že incident byl poslední, oběť ve vztahu zůstane a fáze se neustále opakují.¹⁵

2.5 Příčiny vzniku domácího násilí

Výzkumníci se zabývají zkoumáním příčin domácího násilí od šedesátých let, především se zaměřují na hledání příčin neuznání a týrání dětí v rodině. Pikálková (2004) uvedla, že první teorie dospívali k názoru, že násilí je důsledkem chování psychopatických jedinců.¹⁶

Matoušková I. vyjmenovala tyto rizikové faktory domácího násilí:

„Jako rizikové faktory domácího násilí jsou nejčastěji uváděny: nerovnost pohlaví; mladší věk (18-30); chudoba; odluka; kriminální kariéra; etnická příslušnost; nezaměstnanost; drogy; nesezdané soužití; jen základní vzdělání; jeden z partnerů, eventuálně oba vyrůstali v násilných rodinných vztazích; předchozí útok nebo recidivující násilí v současném vztahu.“¹⁷

Příčiny domácího násilí nejsou zpravidla jednoznačné. Pokud nahlédneme do odborné literatury na toto téma, zjistíme, že existuje několik teorií, které se snaží najít příčinu vzniku domácího násilí a vysvětlit ji.

První příčiny domácího násilí jsou založeny na jednofaktorových teoriích. Momentálně jsou preferovány multifaktorové přístupy.¹⁸

Jednofaktorové teorie

- **Biologicko-genetické teorie** – Tato teorie se zaměřuje na agresivní chování jedince, díky jeho dědičnosti např. po otci, matce či prarodičích.

¹⁵ CONWAY Helen L. *Domácí násilí: příručka pro současné i potenciální oběti se zákonem č. 135/2006 Sb. Platným od 1. ledna 2007.* Albatros, Plus. Praha: Albatros, 2007. ISBN 978-80-00-01550-7, str. 61

¹⁶ BEDNÁŘOVÁ, Zdena Zuzana. *Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám.* Praha: Acorus, c2009. ISBN 978-80-254-5422-0, str. 8.

¹⁷ MATOUŠKOVÁ, Ingrid. *Aplikovaná forenzní psychologie.* Psyché (Grada). Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4580-0., str. 25

¹⁸ ŠEVČÍK, Drahomír a ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence.* Praha: Portál, 2011. ISBN 80-7367-690-2, str. 32.

- **Psychologická teorie** – Spočívá v povahových zvláštnostech násilné osoby.
- **Sociologické teorie** – Tato teorie se zabývá tím, že domácí násilí vzniká díky sociokulturních jevech, které souvisí se vznikem, uplatňováním moci a kontrolou společnosti. Může to být např. věkový rozdíl členů rodiny nebo jiné zájmy.
- **Feministické přístupy** – Tato teorie zdůrazňuje faktory, jako je mužská nadřazenost vůči ženě. Důraz kladený na ženskou poslušnost dovoluje mužům ovlivňovat ženy pomocí násilí.¹⁹

Multifaktorové přístupy

- **Makrosystémová rovina** – Je založena na teorii, že příčina domácího násilí ve společnosti je způsobena hierarchií hodnot, kde převládá nadřazenost a nadvláda mužů. Existuje několik mýtů ohledně patriarchálního smýšlení, které se vážou k domácímu násilí.
- **Exosystémová rovina** – Spočívá na skupině osob, ve které se osoba pohybuje. Sociální okolí osoby, s kterým přichází do kontaktu, určují a ovlivňují jeho chování. Exosystémová rovina zahrnuje rizika, kvůli kterým vzniká domácí násilí – jedná se například o nezaměstnanost, nízká vzdělanost, nedostatky financí. Exosystém tak může spustit domácí násilí.
- **Mikrosystémová rovina** – Mikrosystémem rozumíme samostatnou rodinu. V rodině totiž vznikají různé situace a okolnosti, které vedou k domácímu násilí. Partneři jsou si blízcí a velmi dobře se znají a vědí, co si k sobě mohou dovolit a co od druhého můžou očekávat.
- **Ontogenická rovina** – hledá příčiny domácího násilí v charakteristice osoby násilné i ohrožené a zkoumá vztahy mezi nimi.²⁰

¹⁹ ŠEVČÍK, Drahomír a ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. ISBN 80-7367-690-2, str. 33-35.

²⁰ ŠEVČÍK, Drahomír a ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. ISBN 80-7367-690-2, str. 36-37.

3. ÚČASTNÍCI DOMÁCÍHO NÁSILÍ

Pokud jsou dvě osoby na začátku vztahu, tak je těžké, z důvodu velké zamilovanosti, rozeznat některé chování násilné osoby, které by mohlo v budoucnu vést k domácímu násilí. Pokud jsou zde některé signály, tak jsou oběti většinou zaslepené a chování partnera vytěsňují, ale časem chování partnera bohužel eskaluje.²¹

Domácí násilí se netýká pouze jedné osoby, ale jedná se o vztah mezi osobami, kteří se na něm zúčastní, což je násilná osoba (původce násilí), osoba ohrožená a dále případní svědci (zde se může jednat např. o děti). Na vyšetřování domácího násilí se dále podílí PČR, soudy, OSPOD (pokud se v domácnosti nachází dítě), neziskové organizace nebo probační a mediační služba.²²

Původce násilí – Jedná se o násilnou osobu neboli pachatele, který využívá vůči druhé osobě, ve společné domácnosti, jakoukoliv formu domácího násilí

Osoba ohrožená násilím – Jedná se o oběť, na které je páchána nějaká z forem domácího násilí. Může se zde jednat i o ostatní členy společně domácnosti jako jsou děti.

Svědci násilí – Jsou pasivní svědci domácího násilí. Jedná se o osoby, kteří domácí násilí slyší přes zavřené dveře a vnímají ho svými smysly.²³

Základními pojmy v domácím násilím jsou původce násilí neboli násilná osoba či pachatel a osoba ohrožená neboli oběť.

3.1 Násilná osoba

Pachatele můžeme pojmenovat více způsoby jako např. násilná osoba, násilník či agresor.

Podle výzkumů jsou muži typickými násilnými osobami a ženy osoby ohroženými, to ale nutně nemusí znamenat, že se násilí dopouštějí pouze muži-dle statistiky Čírtkové

²¹ BEDNÁŘOVÁ, Zdena Zuzana. *Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Acorus, c2009. ISBN 978-80-254-5422-0, str. 22.

²² STOČESOVÁ, Veronika a ČÁP, David. *Psychoterapeutická práce s původci domácího násilí: zvládání vzteku, agrese a násilných projevů*. Praha: Portál, 2020. ISBN 978-80-262-1655-1, str. 37.

²³ STOČESOVÁ, Veronika a ČÁP, David. *Psychoterapeutická práce s původci domácího násilí: zvládání vzteku, agrese a násilných projevů*. Praha: Portál, 2020. ISBN 978-80-262-1655-1, str. 38.

(2004) 80% mužů není násilných, dále 12% jsou občasní zneuživatelé a pouze 8% mužů jsou chronickými násilníky.²⁴

V dnešní době se uvádí, že násilnou osobu může být kdokoliv, v minulosti byla teorie taková, že se domácího násilí dopouští lidé, kteří jsou psychicky nemocní.²⁵

Všechny násilné osoby jsou si velice podobní v chování a používají podobné techniky, jelikož chtějí kontrolovat život oběti a být jí nadřazeni. Násilné osoby mají tzv. „dvojí tvář“, to znamená, že násilí páchají pouze doma a na veřejnosti se ukazují jako slušní a spořádaní lidé. Každá osoba domácího násilí má jinou duševní poruchu, většinu z nich ale pojí to, že mají nedostatek empatie v domácnosti, ale naopak na veřejnosti jí mají dostatek.²⁶

Dle Voňkové J. a Spoustové I. to co chybí pachatelům domácího násilí je:

„empatie, altruismus, tolerance, pohrdají slabými, platí na ně tvrdší přístup, protože mají pragmatický přístup k zákonům.“²⁷

Rizikový partner

Pokud jsme s nějakou osobou na začátku partnerského vztah, tak je těžké rozeznat jeho rizikové chování, které by mohlo v budoucnosti vést k domácímu násilí, ale mohou se objevit určité signály, které by mohli vést k domácímu násilí.²⁸

Mezi tyto signály patří:

Nadměrná naléhavost–Partner si chce oběť co nejdříve vzít nebo s ní mít děti, aby si zajistil pojistku, že s ním oběť zůstane.

velká dominance ve vztahu–Partner rozhoduje o všem co se týká i oběti. Oběť nemá dle jeho názoru nárok na to, aby za ně rozhodovala.

²⁴ ŠEVČÍK, Drahomír a ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-690-2, str. 70.

²⁵ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. *Právo proti domácímu násilí*. Beckova skripta. V Praze: C.H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-381-3, str. 8.

²⁶ VAVROŇOVÁ, M., PROKOPOVÁ, Z. (2003). *Intervence v případech domácího násilí*. Praha, Informační a poradenské centrum ROSA

²⁷ VOŇKOVÁ, Jiřina a SPOUSTOVÁ, Ivana. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen. 2., přeprac.* vyd. Praha: proFem, 2008. ISBN 978-80-903626-7-3, str. 52.

²⁸ BEDNÁŘOVÁ, Zdena Zuzana. *Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Acorus, c2009. ISBN 978-80-254-5422-0, str. 22.

vnímání žen jako méněhodnotných bytostí nebo pohrdavý vztah k ženám–Muž bere svou ženu jako méněcennou a povyšuje se nad ní.

Narcistické zaměření osobnosti–Partner si myslí, že je nadřazený i vůči společnosti, myslí si že jsou všichni hloupi a že jen on dělá vše nejlépe.

Extrémní polohy vztahu k matce–Partner je buď na své matce závislý nebo ji neuznává jako kteroukoli jinou ženu.

Nadměrná kontrola– Partner svou ženu neustále kontroluje, kdy ji např. stále telefonuje.

Snaha o pozvolnou izolaci od sociálních kontaktů–Partner chce ženu jenom pro sebe, z tohoto důvodu ji zakazuje kontakty se svými příbuznými či přáteli.

Nadměrné používání alkoholu– Partner se často opíjí.

Experimentování s drogami nebo užívání drog–Partner může také zkusit drogy nebo být na nich závislý.

Obdiv k síle a moci–Partner obdivuje diktátorské režimy jako je třeba Hitler.

Chování vymykající se v některém aspektu normě–Chování partnera není normální, může být např. extrémně žárlivý nebo nepřiměřeně reaguje na běžné podněty.

Manipulativní chování– Partner se snaží v ženě vzbudit pocit viny a ze všeho ji viní.²⁹

3.2 Osoba ohrožená domácím násilím (oběť)

Obětí domácího násilí může být, jako osoba násilná, taktéž kdokoli.³⁰

Typickými skupinami domácího násilí jsou ženy, děti, senioři, zdravotně postižení a v této době i osoby jiného sociálně-kulturního prostředí, tedy cizinci, uprchlíci.³¹

²⁹ BEDNÁŘOVÁ, Zdena Zuzana. *Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Acorus, c2009. ISBN 978-80-254-5422-0, str. 22-23.

³⁰ *Oběť a dynamika násilného vztahu* [online]. Praha: ROSA, [cit. 2024-06-02]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/el/med/podzim2020/BZOV011p/105829316/03-Obet-a-dynamika-nasilneho-vztahu.pdf>

³¹ KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. *Právo proti domácímu násilí*. Beckova skripta. V Praze: C.H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-381-3, str. 10.

V literatuře se můžeme setkat s tím, že existují rizikové faktory, které mohou předurčit osobu k tomu, aby se stala obětí domácího násilí. Jedná se o nezralost, nesamostatnost, nízká sebeúcta, situační závislost, zaměstnanost, náboženství či sociální izolovanost.³²

3.2.1 Ženy ohrožené domácím násilím

Ve všech statistikách je uváděno, že nejčastějším terčem domácího násilím jsou ženy (výzkumy STEM, 2001-2006), proto zájem odborníků se na tuto problematiku vždy upínal hlavně k nim. Nejčastěji se děje toto násilí mezi ženou a mužem v těchto partnerských relacích:

- Manželka a manžel
- Družka a druh
- Partnerka a partner
- Bývalí manželé či partneři.³³

Většina žen, na kterých je pácháno domácí násilí má nízké sebevědomí a myslí si, že si domácí násilí ze strany mužů zaslouží a cítí se vinné kvůli svému chování. V odborné literatuře je popsán tzv. typický portrét týrané ženy:

- Zdržuje se v soukromí, má málo sociálního života
- Snaží se být poslušná vůči partnerovi
- Často vystrašená
- Na veřejnosti vystupuje šťastná, ale v soukromí je smutná
- Omlouvá chování jejího partnera
- Myslí si, že partnerovo chování vůči ní si zaslouží
- Doufá, že partnerovo chování se změní
- Stydí se mluvit o svém vztahu s partnerem
- Sex využívá jako spojení s partnerem
- Miluje svého přítele a je na něm emočně závislá³⁴

Tak jako má násilný muž tzv. „dvojitou tvář“, tak má i oběť domácího násilí – žena tzv. „dvojitou tvář“, to se projevuje tak, že ve společnosti jsou velmi šťastné a pozitivní,

³² STOČESOVÁ, Veronika a ČÁP, David. *Psychoterapeutická práce s původci domácího násilí: zvládnutí vzteku, agrese a násilných projevů*. Praha: Portál, 2020. ISBN 978-80-262-1655-1, str. 38.

³³ ŠEVČÍK, Drahomír a ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. ISBN 80-7367-690-2, str. 91.

³⁴ ŠEVČÍK, Drahomír a ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. ISBN 80-7367-690-2, str. 92.

ale uvnitř jsou nešťastné. Obětí nemusí být pouze introvertní, slabé osoby, ale jsou jimi i silné, samostatné a sebevědomé ženy.³⁵

3.2.2 Muži ohrožené domácím násilím

V této době se násilí páchané na mužích dostává do povědomí laické i odborné veřejnosti, toto dokazují empirická šetření a statistiky některých pomáhajících institucí.

Muži mají dle výzkumů menší pravděpodobnost než ženy, že se stanou obětí domácího násilí. Dle skotského výzkumu kriminality bylo zjištěno, že jsou muži na domácím násilí dvakrát méně ohroženi než ženy, kdy většina incidentů měla podobu strkání a narážení. Muži mají menší pravděpodobnost, že budou mít z domácího násilí nějaké zranění, dle výše zmíněného výzkumu, přibližně polovina mužů utrpěla v důsledku použití násilí ze strany partnerky zranění a to minimálně jednou. Ve srovnání mužů a žen z hlediska zdravotního stavu po domácím násilí v podobných situacích, byl zdravotní stav žen horší (fyzický i psychický) než mužů. Muži většinou oproti ženám lékařskou pomoc nevyhledali, nejspíše z důvodu toho, že jejich zranění jsou méně závažná než ty žen. Ženy při domácím násilím statisticky utrpěli řezné, bodné či sečné rány a jsou nuceny k sexuálním praktikám, kdy při tomto mohou být zraněni. Muži jsou přesvědčeni o tom, že pokud neutrpěli žádné fyzické zranění, tak se o domácí násilí nejedná.³⁶

Rizikové faktory u mužů jako obětí domácího násilí dle výzkumu projektu DYN:

- Projevování extrémní žárlivosti a manipulace – Výzkum realizovaný v Glasgow potvrzuje, že žárlivost (ex)partnera je nejčastěji se vyskytujícím rizikový faktor domácího násilí.
- Skončení partnerství - Podle Hesterové (2009) víc než 27% incidentů domácího násilí se vyskytuje těsně po rozpadu partnerského vztahu a 25% případů je expartnerské násilí (po rozvodu či rozchodu)
- Drogové problémy nebo problémy s alkoholem
- Trestná minulost

³⁵ ŠEVČÍK, Drahomír a ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. ISBN 80-7367-690-2, str. 92-93.

³⁶ ŠEVČÍK, Drahomír a ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. ISBN 80-7367-690-2, str. 95-96.

- Eskalování konfliktu
- Vyhržování sebevraždou
- Problémy s financemi
- Nemoc psychopatologie u násilné osoby
- Výhrůžky ublížením nebo zabitím partnerovi, expřítelovi, dětem či jiný příbuzným.³⁷

3.2.3 Komunita LGBT ohrožená domácím násilím

Obětí domácího násilí mohou být i osoby komunity LGBT – což je zkratka pro lesby, gaye, bisexuály a transgender osoby. Osoby LGBT komunity žijí, stejně jako ostatní lidé, obyčejné životy, kdy zažívají lásku, štěstí, těžké časy a prožívat mohou též i domácí násilí. Na těchto osobách nepáchají domácí násilí pouze partneři, ale také jejich vlastní rodiče a další příbuzní, kdy násilí má poté podobu:

- Nutí osoby komunity LGBT, aby si došli k psychiatrovi, který by jejich „nemoc vyléčil“
- Nutí osoby do sňatků či dětí s osobami opačného pohlaví
- Dochází zde k fyzickému násilí a to tak, že jejich sexualitu z nich chtějí „vytřískat“
- Citové vydírání na osobu ohroženou
- Osoby vyhrožují jejich partnerům či přátelům
- Motivování ohrožené osoby k sebevraždě
- Šikanování osoby ohrožené
- Může se také jednat o pronásledování či obtěžování

Osoby ohrožené LGBT komunity můžou zažívat jako „obyčejné“ osoby všechny formy domácího násilí včetně fyzického násilí. Prožívají psychické násilí, kdy je neustále někdo kontroluje, shazuje jejich život a nutí je do různých věcí, dále verbální násilí, kdy je jiná osoba uráží nebo jím vyhrožuje. Také emocionální násilí zažívají, kdy je ze všeho osoba obviňuje.³⁸

³⁷ ŠEVČÍK, Drahomír a ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. ISBN 80-7367-690-2, str. 98, 99.

³⁸ ŠEVČÍK, Drahomír a ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. ISBN 80-7367-690-2, str. 111-113.

3.2.4 Děti osobami ohroženými domácím násilím

Dle výzkumů (agentura STEM 2001-2006) se v 80% rodin, kde dochází k domácímu násilí mezi rodiči, se nachází i děti. Tyto události jsou pro dítě vždy velkým traumatickým zážitkem a mohou zažívat přímé i nepřímé domácí násilí. U přímého domácího násilí dochází k tomu, že násilná osoba v rodině využívá nějakou formu i vůči dítěti, může se jednat o fyzické, psychické či sexuální násilí. U nepřímého domácího násilí se dítě stává tzv. sekundární obětí násilí. Domácí násilí není přímo páchané vůči dítěti, ale dítě je přítomno všech incidentů mezi rodiči, kdy vše vidí či slyší. U nepřímého domácího násilí je ohrožen správný vývoj dítěte, kdy zážitky z násilí mezi rodiči si bere do svého budoucího života. Důsledky domácího násilí u dětí:

- Děti bývají bezbranné vůči násilí mezi rodiči, ale myslí si, že jsou za vše doma odpovědny
- Děti mohou rychle změnit svou pozici na ohroženou osobu, kdy se zastanou jednoho z rodičů a může být sám napaden
- Pokud jsou svědci domácího násilí, tak je na nich páchána forma domácího násilí – psychické násilí, jelikož je dítě v neustálém stresu a traumatu.
- Tyto děti mívají různé psychické poruchy, které je mohou budoucnu ovlivnit.

Pokud jsou děti jakkoliv přítomni domácího násilí, může se stát, že si z takového chování vezmou příklad a tímto způsobem budou řešit veškeré problémy a neshody. Následně se z nich jako z osob ohrožených mohou stát osoby násilné v dospělosti. Tyto děti mohou vykazovat symptomy „syndrom týraného dítěte”.³⁹

Pokud v domácnosti, kde probíhá domácí násilí, je přítomno dítě, tak se tímto případem zabývá orgán sociálně-právní ochrany dětí neboli zkráceně OSPOD, který se zabývá ochranou práv dítěte a snaží se o nápravu lepšího života dítěte. OSPOD mají na starost obecní úřady obcí s rozšířenou působností, kde se dělí na jednotlivé odbory a jsou zde vyčleněni pracovníci pro sociálně-právní agendu ochrany dětí.⁴⁰

3.2.5 Senioři osobami ohroženými domácím násilím

Dle statistik, páchaní domácího násilí na seniorech bylo zjištěno, že incidentů tohoto charakteru je málo, ale ve skutečnosti se bude jednat o málo oznámení tohoto

³⁹ ŠEVČÍK, Drahomír a ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. ISBN 80-7367-690-2, str. 120-121.

⁴⁰ ŠEVČÍK, Drahomír a ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. ISBN 80-7367-690-2, str. 122.

charakteru. Senioři většinou domácí násilí skrývají, jelikož se za něj stydí a nebo mají určitou nemoc (např. demence), díky které domácí násilí nerozpoznají. Většina seniorů neoznámí násilí, jelikož mají strach, co by o tom řekla veřejnost, aby někdo nezpochybnil jak vychovali své děti.

Senioři mohou být taktéž obětí všech forem domácího násilí, kdy se může jednat o tělesné týrání, psychické a citové týrání, sexuální obtěžování, zneužívání financí či zanedbávání jejich péče.

Příznaky tělesného násilí na seniorech mohou být podlitiny, modřiny, nejasné pády a úrazy, stopy po kurtování, opakované podání jiných léků, podvyživenost, dehydratace, zanedbaná hygiena, dále také škrábance či vpichy. Příznaky u psychického týrání mohou být labilita, apatie, pasivita, deprese, úzkosti, nerozhodnost, poddajnost, neochota mluvit otevřeně atd. Pokud se bavíme o příznacích sexuálního obtěžování může se jednat o nejasné změny v chování, stesky na sexuální obtěžování, pravidelné záněty genitálu či podlitiny v tomto místě, zakrvácené či potřísněné spodní prádlo. U zneužívání financí mohou být příznaky neobvyklé výdaje peněz, změny v závěti či vlastnictví v prospěch jiných lidí, zvláštní aktivity na platební kartě či neléčené zdravotní problémy. U zanedbávání jejich péče jsou příznaky jako zanedbaná domácnost, zápach moči a fekálií, podvýživa seniora, prošlé potraviny či absence základních potravin.⁴¹

Typickými skupinami domácího násilí jsou ženy, děti, senioři, zdravotně postižení a v této době i osoby jiného sociálně-kulturního prostředí, tedy cizinci, uprchlíci.⁴²

⁴¹ ŠEVČÍK, Drahomír a ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. ISBN 80-7367-690-2, str. 126-128.

⁴² KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. *Právo proti domácímu násilí*. Beckova skripta. V Praze: C.H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-381-3, str. 10.

4. DOMÁCÍ NÁSILÍ A JEHO DOPADY

Pokud osoba v domácnosti ničí jinou osobu, může to mít na oběť zdravotní následky a to fyzické i psychické. Po ukončení takového vztahu, může mít oběť psychické problémy i v dalším vztahu a bude pro ni těžké si ho udržet.

Pokud osoba zůstane v násilném vztahu delší dobu a bude neustále věřit, že se násilník změní, tak důsledky toho budou pro oběť horší a horší.⁴³

4.1 Posttraumatická stresová porucha

Pokud je osoba delší dobu vystavována domácímu násilí, tak se může setkat s posttraumatickou stresovou poruchou.⁴⁴

Pojem PTSD se poprvé objevil v roce 1968 ve druhém vydání Diagnostického a statistického manuálu. Evropská Mezinárodní klasifikace nemocí bere posttraumatickou stresovou poruchu jako samostatnou jednotku a připojuje jí k poruchám přizpůsobení.⁴⁵

Posttraumatická stresová porucha má zkratku PTSD a můžou tímto onemocnět osoby, které si prošly nějakou situací mimořádného ohrožení nebo po katastrofách. Tyto osoby poté prožívají opakování tragické události v myšlenkách nebo snech, poté se jedná o flashbacky.⁴⁶

Příznaky PTSD:

- Osoba prožila nějakou událost, která ho ohrozila a ranila, kdy lze předpokládat, že takováto situace by ublížila kterémukoliv člověku
- Osoba postižená událostí má tzv. flashbacky, kdy znovuprožívá traumatizovanou událost

⁴³ BUSKOTTE, Andrea, VANÍČKOVÁ HORNÍKOVÁ, Lucie (ed.). *Z pekla ven: žena v domácím násilí*. Brno: Computer Press, 2008. ISBN 978-80-251-1786-6, str. 77.

⁴⁴ VOŇKOVÁ, Jiřina a SPOUSTOVÁ, Ivana. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen. 2., přeprac. vyd.* Praha: proFem, 2008. ISBN 978-80-903626-7-3, str. 73.

⁴⁵ VOŇKOVÁ, Jiřina a SPOUSTOVÁ, Ivana. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen. 2., přeprac. vyd.* Praha: proFem, 2008. ISBN 978-80-903626-7-3, str. 73.

⁴⁶ Národní zdravotnický informační portál [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2024 [cit. 03.06.2024]. Dostupné z: <https://www.nzip.cz>. ISSN 2695-0340.

- Osoba postižená událostí se vyhýbá různým situacím, které by se mohli podobat traumatizované události.⁴⁷

Další možné příznaky PTSD:

- Osoba může mít výpadky paměti, které souvisí s tragickou událostí
- Je zvýšeně rozčilený a citlivý, kdy může mít poruchy s usínáním, může lehce vybuchnout, více se leká, špatná soustředěnost apod.⁴⁸

Porucha PTSD se může objevit u dětí i v dospělosti a můžou ji trpět i nepřímé oběti domácího násilí.⁴⁹

4.2 Psychosomatické následky

Psychosomatické následky nastávají, pokud je osoba dlouhodobě a opakovaně vystavována násilí či stresu. Tato týraná osoba posléze začne být psychicky i fyzicky vyčerpaná a to vede k psychosomatickým následkům. Méně závažné následky jsou třes, problémy s viděním. Závažnějšími problémy mohou být bolesti hlavy, migrény, bolesti svalů či poruchy spánku.

Psychosomatickou poruchu nelze léčit medikací a velmi málo lékařů najdou nějaký objektivní nález. Projevují se pouze při zhoršení psychického stavu a léčba není jednoduchá.⁵⁰

4.3 Syndrom týrané osoby

Syndrom týrané osoby může mít jakákoliv osoba.⁵¹

⁴⁷ Národní zdravotnický informační portál [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2024 [cit. 03.06.2024]. Dostupné z: <https://www.nzip.cz>. ISSN 2695-0340.

⁴⁸ Národní zdravotnický informační portál [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2024 [cit. 03.06.2024]. Dostupné z: <https://www.nzip.cz>. ISSN 2695-0340.

⁴⁹ VOŇKOVÁ, Jiřina a SPOUSTOVÁ, Ivana. Domácí násilí v českém právu z pohledu žen. 2., přeprac. vyd. Praha: proFem, 2008. ISBN 978-80-903626-7-3, str. 77.

⁵⁰ PSYCHOSOMATICKÁ KLINIKA. *Co je psychosomatika*. Online. 2024, 2024. Dostupné z: <https://psychosomatika.cz/co-je-psycho-somatika/>. [cit. 2024-06-03].

⁵¹ ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Forenzní psychologie. 3., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-461-9., str. 254.

U syndromu týrané osoby jde o situaci, kdy oběť záměrně zaslepuje a omlouvá chování agresora. V 70. letech zavedla pojem Syndrom týrané osoby L. Walkerová, která tímto názvem označila skupinu specifických příznaků. Tato popsala popis této týrané osoby:

- Vyskytuje se ve vztahu cyklus násilí (->narůstání napětí -> exploze -> období „lábánek“)
- Naučená bezmocnost
- Psychické dopady (kdy má osoba zvýšenou pasivitu a sníženou akceschopnost)⁵²

4.4 Stockholmský syndrom

Tento syndrom byl nazván podle události, která se stala 23. srpna 1973, kdy došlo v pobočce banky Kreditbank na náměstí Norrmalmstorg k přepadení muže, kdy tento zajal čtyři osoby. Třiatřicetiletá rukojmá Kristin Enmarková se během šesti dnů v zajetí do muže zamilovala.⁵³

Stockholmský syndrom je situace, kdy se oběť zamiluje do svého násilníka, chrání ho a myslí si, že jejím chováním chrání i sebe.

Znaky podporující vznik Stockholmského syndromu:

- Zastrásování
- Izolace
- Není cesty ven
- Nepředvídatelné odměny

Oběť chce být naprosto spojená s násilníkem, je jí jedno že se násilníkovi naprosto podřizuje. Pokud je osoba v tyranském vztahu dlouho může se naprosto změnit.⁵⁴

⁵² ZÁCHOVÁ, Anna. PSYCHOLOGON. Syndrom týrané osoby. Online. In: . 2014. Dostupné z: <https://www.psychologon.cz/component/content/article/14-psycholog-online/277-syndrom-tyrane-osoby>. [cit. 2024-06-03].

⁵³ BEZDĚKOVÁ, Marie. MOJE ZDRAVÍ. Stockholmský syndrom. Online. In: 2024. Dostupné z: <https://www.mojezdravi.cz/nemoci/stockholmsky-syndrom-5319.html>. [cit. 2024-06-03].

⁵⁴ HRONOVÁ, Martina. *Škola a děti vystavené domácímu násilí: manuál pro učitele*. Praha: ROSA, 2008, str. 23, 24.

5. PRÁVNÍ ÚPRAVA A LEGISLATIVA DOMÁCÍHO NÁSILÍ V ČESKÉ REPUBLICE

Domácí násilí řeší několik zákonů od počátku vykazání násilné osoby, dopuštění se násilné osoby konkrétního trestného činu až po řízení ve věcech soudních.

5.1 Zákon č. 89/2012 Sb., Nový občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů (dále jen Nový občanský zákoník)

Zvláštní ustanovení proti domácímu násilí

Nový občanský zákoník řeší domácí násilí v občanskoprávní úpravě od §751 do §753 zák. č. 89/2012 Sb.⁵⁵

§751 odst. 1 zní:

„Stane-li se další společné bydlení manželů v domě nebo bytě, v němž se nachází rodinná domácnost manželů, pro jednoho z nich nesnesitelné z důvodu tělesného nebo duševního násilí vůči manželovi nebo jinému, kdo v rodinné domácnosti manželů žije, může soud na návrh dotčeného manžela omezit, popřípadě i vyloučit na určenou dobu právo druhého manžela v domě nebo bytě bydlet.

§751 odst. 2

Stejně jako v odstavci 1 lze postupovat v případě, že se jedná o manžele rozvedené, jakož i v případě, kdy manželé nebo rozvedení manželé bydlí společně jinde než v rodinné domácnosti.

§752

Omezení, popřípadě vyloučení práva manžela v domě nebo bytě bydlet, určí soud nejdéle na dobu šesti měsíců. Soud na návrh rozhodne znovu, jsou-li pro to zvláště závažné důvody.

§753

⁵⁵ NOVOTNÝ, Petr; IVIČIČOVÁ, Jitka; SYRŮČKOVÁ, Ivana a VONDRÁČKOVÁ, Pavlína. *Nový občanský zákoník. 2., aktualizované vydání. Právo pro každého (Grada)*. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0431-4, str. 95.

Právo domáhat se ochrany proti domácímu násilí má také každá jiná osoba, která žije spolu s manžely nebo rozvedenými manžely v rodinné domácnosti.“⁵⁶

5.2 Zákon č. 45/2013 Sb., zákon o obětech trestných činů ve znění pozdějších předpisů (dále jen o obětech trestných činů)

Důležité je zmínit i zákon o obětech trestných činů, kde je přesná definice oběti trestného činu, tato je přesně definována v §2, kde se nachází vymezení základních pojmů.

§2 odst. 2

Obětí se rozumí fyzická osoba, které bylo nebo mělo být trestným činem ublíženo na zdraví, způsobena škoda nebo nemajetková újma nebo na jejíž úkor se pachatel trestným činem obohatil.“⁵⁷

5.3 Zákon č. 40/2009 Sb., zákon trestní zákoník (dále jen TZ)

V TZ se nachází vyjmenované jednotlivé trestné činy a jejich sankce. Ve spojitosti s domácím násilím se zde nachází několik paragrafů, kterých by se mohla násilná osoba dopustit. Největší spojitost s domácím násilím má §199 Týrání osob žijící ve společném obydlí:

§199 Týrání osoby žijící ve společném obydlí

Odst. 1

„Kdo týrá osobu blízkou nebo jinou osobu žijící s ním ve společném obydlí, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až čtyři léta.

⁵⁶ *Občanský zákoník: změny občanského zákoníku od 1.7.2020 : redakční uzávěrka 22.6.2020. ÚZ. [2012]-. Ostrava: Sagit, [2012]-. ISBN 978-80-7488-415-3, str. 82.*

⁵⁷ *JELÍNEK, Jiří. Zákon o obětech trestných činů: komentář s judikaturou. 2., dopl. a rozš. vyd. Komentátor. Praha: Leges, 2014. ISBN 978-80-7502-016-1, str. 25.*

Odst. 2

Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) Spáchá-li čin uvedený v odst. 1 zvláště surovým nebo trýznivým způsobem,*
- b) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví,*
- c) spáchá-li takový čin nejméně na dvou osobách, nebo*
- d) páchá-li takový čin po delší dobu.*

Odst. 3

Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1

- a) těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob, nebo*
- b) smrt.*⁵⁸

V Trestním zákoníku najdeme několik dalších paragrafů, které můžeme pojit s pojmem domácí násilí, může se jednat o:

- §145 Těžké ublížení na zdraví
- §146 Ublížení na zdraví
- §170 Zbavení osobní svobody
- §171 Omezování osobní svobody
- §185 Znásilnění
- §186 Sexuální nátlak
- §198 Týrání svěřené osoby
- §337 Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání

5.4 Postup Policie České republiky dle zákona

Nejdůležitější částí v postupu policisty při domácím násilím je, aby oběť byla v bezpečí. Policista musí vyřešit situaci na místě a aby nedocházelo k dalšímu protiprávnímu jednání ze strany násilné osoby. Pokud se v domácnosti nachází dále dítě musí se policista zamyslet nad tím, jestli je dítě taktéž v ohrožení.⁵⁹

⁵⁸ Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Vydání: deváté. Edice kapesních zákonů. Praha: Armex Publishing, 2018. ISBN 978-80-87451-56-4, str. 89-90.

⁵⁹ MATOUŠKOVÁ, Ingrid. *Aplikovaná forenzní psychologie*. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4580-0, str. 26.

Pokud policista na místě zhodnotí situaci tak, že se opravdu jedná o domácí násilí, může využít oprávnění dle §44 zák. č. 273/2008 Sb. (dále jen o Policii České republiky) a násilnou osobu ze společného obydlí vykázat:

VYKÁZÁNÍ

§44 odst. 1

„Lze-li na základě zjištěných skutečností, zejména s ohledem na předcházející útoky, důvodně předpokládat, že se osoba dopustí nebezpečného útoku proti životu, zdraví anebo svobodě nebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti, je policista oprávněn vykázat osobu z bytu nebo domu společně obývaného s útokem ohroženou osobou, jakož i z bezprostředního okolí společného obydlí. Policista je oprávněn tuto osobu vykázat i v její nepřítomnosti.“⁶⁰

Odst. 2

Dle odstavce 2 se může osoba vykázat na dobu 10 dnů, tuto dobu nelze zkrátit, maximálně se může prodloužit a to ohroženou osobou, která si musí podat návrh na vydání předběžného opatření podle zákona o zvláštních řízeních soudních.⁶¹

Při situaci na místě policista musí nejprve vyslechnout ohroženou a násilnou osobu, následně i sousedy, jestli například něco často od této domácnosti neslyší nebo jestli nebyli něčeho svědky, dále příbuzné zúčastněných osob či blízké známé. Poté se policista zabývá, jestli jsou naplněny všechny znaky domácího násilí. Dále policista zjišťuje dle dostupných informačních evidencí Policie ČR, zda-li v minulosti již byla na místě přítomnost hlídek Policie ČR. Také vyhodnocuje dotazník SARA DN, který vyhodnotí, zda-li se skutečně jedná o domácí násilí či nikoliv.⁶²

⁶⁰ Úplné znění zákona č. 273/2008 Sb. o policii České republiky: Úplné znění zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Úplné znění zákona č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích. Vydání: třinácté. Edice kapesních zákonů. Praha: Armex Publishing, 2018. ISBN 978-80-87451-57-1, str. 27.

⁶¹ Úplné znění zákona č. 273/2008 Sb. o policii České republiky: Úplné znění zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Úplné znění zákona č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích. Vydání: třinácté. Edice kapesních zákonů. Praha: Armex Publishing, 2018. ISBN 978-80-87451-57-1, str. 27.

⁶² ŠEVČÍK, Drahomír a ŠPATENKOVÁ, Naděžda. Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence. Praha: Portál, 2011. ISBN 80-7367-690-2, str. 133.

V potvrzení o vykázání se uvedena totožnost obou osob, poučení a také je zde prostor, ze kterého je násilná osoba vykázána. Poté je zde také uvedena adresa policejního útvaru, který provedl vykázání a na tomto místě si násilná osoba může vyzvednout kopii úředního záznamu o vykázání.⁶³

Dále jsou v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii ČR (dále jen o PČR) v §45 uvedeny práva a povinnosti násilné osoby:

§45 odst. 1

„Vykázaná osoba je povinna

- a) opustit neprodleně prostor vymezený policistou v potvrzení o vykázání,*
- b) zdržet se vstupu do prostoru podle písmena a)*
- c) zdržet se styku nebo navázání kontaktu s ohroženou osobou,*
- d) vydat policistovi na jeho výzvu všechny klíče od společného obydlí, které drží.*

Policista vykázanou osobu poučí o následcích neuposlechnutí výzvy podle písmene d)

§45 Odst. 2

Vykázaná osoba má právo

- a) vzít si ze společného obydlí věci sloužící její osobní potřebě, osobní cennosti a osobní doklady před splněním povinnosti podle odst. 1 písm. a)*
- b) vzít si průběhu vykázání ze společného obydlí věci podle písmene a) a věci nezbytné pro její podnikání nebo pro výkon povolání: právo lze uplatnit jedenkrát a pouze v přítomnosti policisty, policista o výkonu tohoto práva ohroženou osobu předem informuje,*
- c) ověřovat provedení vykázání zejména na čísle tísňového volání 158,*
- d) vyzvednout si kopii úředního záznamu o vykázání u příslušného útvaru policie.”⁶⁴*

⁶³ ŠEVČÍK, Drahomír a ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. ISBN 80-7367-690-2, str. 133-134.

⁶⁴ *Úplné znění zákona č. 273/2008 Sb. o policii České republiky: Úplné znění zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Úplné znění zákona č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích*. Vydání: třinácté. *Edice kapesních zákonů*. Praha: Armex Publishing, 2018. ISBN 978-80-87451-57-1, str. 27-28.

Statistika vykázaných osob (podle krajů):

| | 2021 | 2022 |
|----------|------------|--------------|
| KRPA | 150 | 157 |
| KRPB | 108 | 119 |
| KRPC | 37 | 45 |
| KRPE | 30 | 40 |
| KRPH | 89 | 69 |
| KRPJ | 43 | 61 |
| KRPK | 41 | 42 |
| KRPL | 68 | 61 |
| KRPM | 58 | 87 |
| KRPP | 31 | 31 |
| KRPS | 66 | 78 |
| KRPT | 103 | 88 |
| KRPU | 113 | 176 |
| KRPZ | 36 | 49 |
| Σ | 973 | 1 103 |

Tabulka č. 1 Počet vykázaných osob podle krajů (Zdroj: www.policie.cz)

Statistika počet vykázaných osob podle pohlaví:

| | 2021 | 2022 |
|----------|------------|--------------|
| muž | 941 | 1 068 |
| žena | 32 | 35 |
| Σ | 973 | 1 103 |

Tabulka č. 2 Počet vykázaných osob podle pohlaví (zdroj: www.policie.cz)

Statistika počet ohrožených nezletilých osob v ČR:

| | 2021 | 2022 |
|-------------------------|--------------|--------------|
| nezletilý (0 - 14 let) | 958 | 1 031 |
| nezletilý (15 - 17 let) | 95 | 140 |
| Σ | 1 053 | 1 171 |

Tabulka č. 3 Počet nezletilých ohrožených osob domácím násilím (Zdroj: www.policie.cz)

6. ORGANIZACE POMÁHAJÍCÍ OBĚTEM DOMÁCIHO NÁSILÍ

Pomoc obětem domácího násilí nabízí organizace pomáhající obětem domácího násilí a intervenční centra. Tyto centra se snaží oběti domácího násilí začlenit zpět do společnosti, pomoc jim s jejich psychikou a právní pomocí.⁶⁵

6.1 ROSA – centrum pro ženy

Nezisková organizace, která pomáhá ženám, které jsou oběti domácího násilí. Nabízí jim krizové poradenství, krizovou intervenci, vytvoří osobám bezpečnostní plán, právní pomoc, poskytuje utajení azylových domů pro oběti domácího násilí (pouze pro ženy).

ROSA je první organizace, která se začala v České republice zabývat problematikou domácího násilí, je to již 30 let co nabízí pomoc oběti domácího násilí. Ročně pomáhají stovkám obětí domácího násilí a snaží se je začlenit zpět do společnosti a poskytnou psychickou podporu.

U této organizace 14600 žen prošlo poradenským centrem, 461 ženám pomohl azylový dům, 558 dětem pomohl azylový dům, dále pomohli 67 000 volajícím na jejich linku a 25% případů jejich žen řeší Policie ČR.

Dále dle jejich statistiky uvádí, že do dnešního dne 30% žen v organizaci ROSA bylo škrnceno, 42% bylo bito nebo fackováno, 90% klientek je doteď vydíráno nebo zstrašováno.⁶⁶

6.2 Bílý kruh bezpečí

Bílý kruh bezpečí, zkráceně také BKB je zapsaný v Registru poskytovatelů sociálních služeb ministerstva práce a sociálních věcí (dle zák. č. 108/2006 Sb.) a v Registru poskytovatelů pomoci obětem trestných činů Ministerstva spravedlnosti (dle zák. č. 45/2013 Sb.).

Bílý kruh Bezpečí nabízí psychickou pomoc, pokud se oběť stydí nebo má pocit viny, nabízí prostor bezpečí, dále základní životní potřeby (zdraví, potraviny, bydlení atd.),

⁶⁵ BUSKOTTE, Andrea, VANÍČKOVÁ HORNÍKOVÁ, Lucie (ed.). Z pekla ven: žena v domácím násilí. Brno: Computer Press, 2008. ISBN 978-80-251-1786-6, str. 112.

⁶⁶ ROSA CENTRUM PRO ŽENY, Z. S. ROSA centrum pro ženy. Online. 2022. Dostupné z: <https://www.rosacentrum.cz/>. [2024-06-08].

pomáhají obětem zhodnotit jejich aktuální stav z právního hlediska a poskytují jim informace o právech. Přihlížejí na oběti individuální potřebu a na její osobnost.⁶⁷

6.3 Krizové centrum RIAPS

Tak jako ROSA a Bílý kruh bezpečí, tak RIAPS nabízí krizové intervence, psychologické podpory a právní pomoc jako obětem trestných činů. Poskytují pomoc nejen obětem domácího násilí, ale také lidem, kterým zemřela blízká osoba, lidem, kteří mají úzkostné stavy nebo psychické poruchy. Sídlí na adrese Chelčického 39, Praha 3.⁶⁸

6.4 KOORDONA

Koordona je koalice organizací proti domácímu násilí, která spojuje neziskové organizace, které se zabývají problematikou domácího násilí a pomoc ženám, které si násilím prošly. Realizují osvětové kampaně a vzdělávají v této problematice společnost a prosazují změny v oblasti domácího násilí. Pomáhají přímo obětem domácího násilí psychicky a právně, podporují je a dále nabízejí azylové domy s utajenou adresou. Tuto pomoc nabízejí i dětem, kteří se staly obětí násilí, kdy vytvořily seminář pro veřejnost s názvem „Syndrom odcizeného rodiče“, která se týkala problematiky dětí žijících v rodinách s domácím násilím. Dále vytvořily prohlášení, kdy vyzvali vládu a Parlament České republiky:

- Aby byla vytvořena komise nebo výbor, který by se zabýval akčním plánem proti domácímu násilí a dále aby na toto přispěly financemi.
- Aby vydali Národní akční plán proti domácímu násilí pro Českou republiku, kde by se nacházeli možnosti pomoci obětem násilí a také pomoc násilným osobám
- Aby se přerušilo odebírání dětí do léčeben, ke kterému dochází z důvodu sporů mezi rozvedenými rodiči
- Aby se podpořila novelizace zákona o rodině, aby se dítě mohlo volně vyjadřovat ke všem skutečnostem.⁶⁹

⁶⁷ COPYRIGHT BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ, Z. S. Poslání a činnost. Online. 2009. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/o-nas/poslani-a-cinnost/>. [2024-06-08].

⁶⁸ COPYRIGHT CENTRUM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB PRAHA. Krizové centrum RIAPS. Online. 2023. Dostupné z: <https://www.csspraha.cz/kc-riaps>. [2024-06-08].

⁶⁹ VOŇKOVÁ, Jiřina a SPOUSTOVÁ, Ivana. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen. 2., přeprac.* vyd. Praha: proFem, 2008. ISBN 978-80-903626-7-3, str. 173.

6.5 ACORUS

Acorus je nezisková organizace, která nabízí obětem domácího násilí azylové domy, kde poskytuje přechodné bydlení a odbornou pomoc k lepšímu životu bez násilí. Dále nabízí krizovou pomoc v krizové situaci, sociální poradenství, kde nabízí bezplatnou ambulantní pomoc osobám ohroženým domácím násilím, také nabízí právní informace a v poslední řadě i krizovou pomoc dětem, aby překonali traumata z domácího násilí. Nabízejí vzdělávací kurzy a programy ohledně problematiky domácího násilí.⁷⁰

⁷⁰ ACORUS. *Pomáháme lidem vystoupit z kruhu domácího násilí*. Online. 2022. Dostupné z: <https://www.acorus.cz>. [2024-06-08].

VÝZKUMNÁ ČÁST

7. CÍL VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Cílem výzkumného šetření je zjistit, jestli příslušníci Obvodního ředitelství policie Praha I jsou dostatečně příslušníci dostatečně vzdělaní v problematice a jejich postoj na řešení situace domácího násilí ve výkonu službu. Na základě tohoto cíle stanovila autorka tyto tři hypotézy:

Hypotéza H1: Domnívám se, že více než 60% příslušníků má dostatečnou znalost v problematice domácího násilí.

Hypotéza H2: Domnívám se, že více než 70% příslušníků bylo dostatečně proškoleno na domácí násilí při nástupu k Policii ČR v rámci základní odborné přípravy.

Hypotéza H3: Domnívám se, že více než 90% příslušníků by zavedlo více školení pro policisty v problematice domácího násilí.

Hypotéza H4: Domnívám se, že více než 70% příslušníků si myslí, že policisté pořádající školení na domácí násilí jsou dostatečně proškoleni v problematice.

7.1 Metoda zjišťování

Jako metodu zjišťování přesných údajů na výše stanovené hypotézy bylo zvoleno dotazníkové šetření. Jedná se o kvantitativní metodu výzkumu. Byl vytvořen dotazník na webové stránce www.surveymonkey.com dotazník o 15 otázkách. Tento dotazník je anonymní a byl rozeslán příslušníkům Obvodního ředitelství policie Praha I. Primárně byl dotazník určen pro útvar Místního oddělení policie, ale z důvodu malého počtu respondentů, byl dotazník následně rozeslán v rámci celé Prahy I. Dotazník je pojat velice stručně a nenáročně, aby respondenti zodpověděli na všechny otázky v co nejkratším čase. Před zveřejněním dotazníku byl dotazník konzultován s vedoucím práce.

Dotazník byl rozeslán online formou příslušníkům ze strany vedoucích oddělení policie Praha I v rámci aplikace Whatsapp do jejich skupin na oddělení. Dále byl rozeslán všem blízkým kolegům autorky práce v rámci policie Praha I, kteří taktéž dotazník odeslali svým kolegům na jednotlivých odděleních.

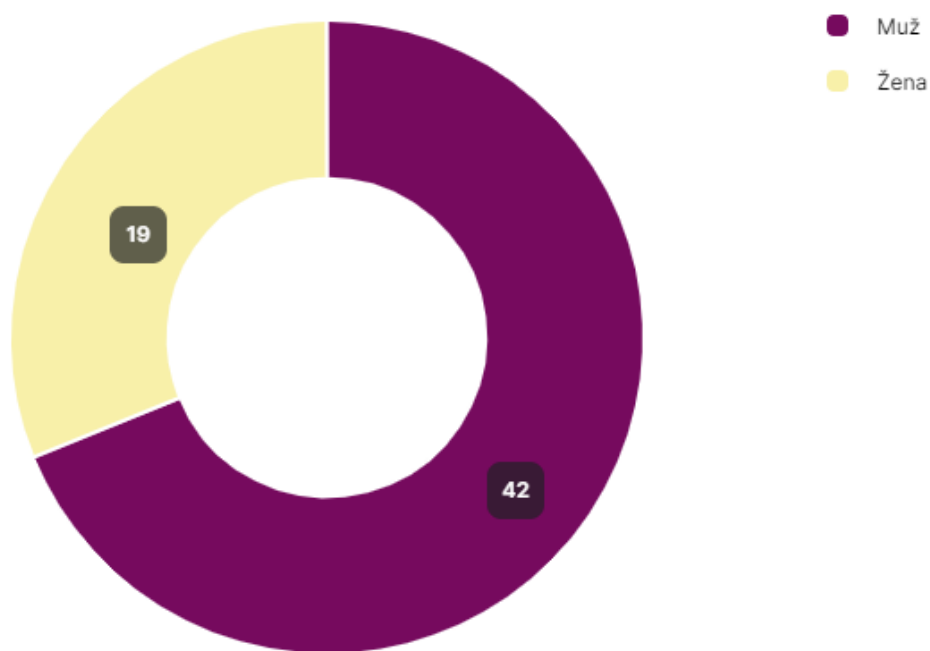
Jak bylo již výše zmíněno dotazník tvořilo 15 otázek, kdy prvních 14 otázek tvořily uzavřené odpovědi, což znamená, že respondent si vybral z přesně stanovených možností jednu odpověď, která je mu nejbližší. Poslední otázka číslo 15 byla otevřená. V této otázce jsem příslušníkům položila otázku co jim při řešení domácího násilí v terénu dělalo největší problém nebo v čem zjistili, že mají největší nedostatek.

7.2 Dotazníkové šetření – vyhodnocení

Na dotazník zodpovědělo celkem 61 příslušníků policie Prahy I.

Otázka č. 1:

Jakého jste pohlaví?

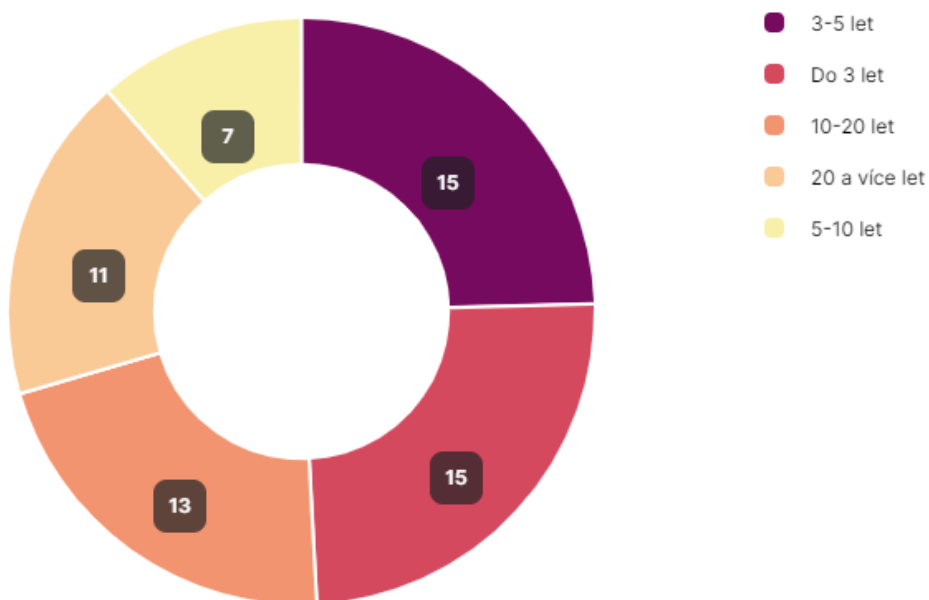


Graf č. 1 Pohlaví respondentů (Zdroj: www.survio.com)

V první otázce je otázka, jakého jsou příslušníci pohlaví, kdy na dotazník odpovědělo 42 (68,9%) mužů a 19 (31,1%) žen. U Policie ČR je převaha mužů nad ženami, z tohoto důvodu lze předem předpokládat, že na dotazník odpoví více mužů.

Otázka č. 2:

Jak dlouho sloužíte u Policie ČR?

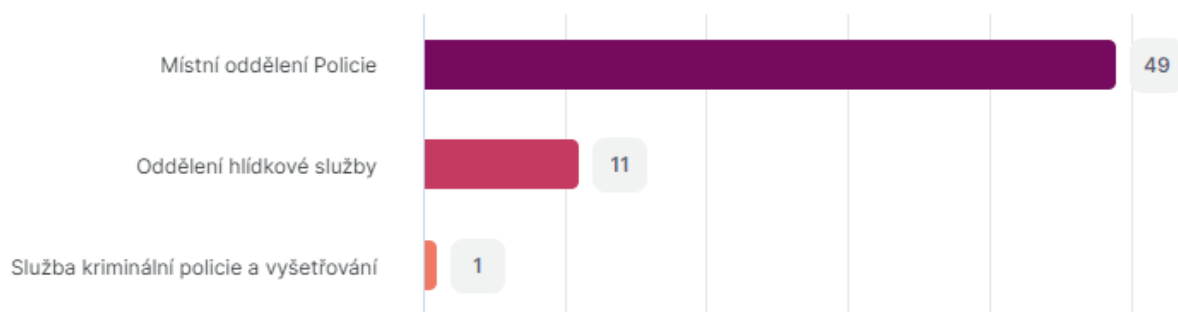


Graf č. 2 Doba služby u Policie ČR (Zdroj: www.surveo.com)

Ve druhé otázce byli respondenti tázáni jak dlouho slouží u Policie ČR. Jak si můžeme všimnout odpovědi na tuto otázku byly velice vyrovnané. 15 osob (24,6%) odpovědělo, že slouží do 3 let. Úplně stejný počet příslušníků odpovědělo, že slouží od 3 let do 5ti let. Následně 13 příslušníků (21,3%) sdělilo, že u Policie ČR slouží 10-20 let, 11 příslušníků (18%) slouží víc jak 20 let a 7 příslušníků (11,5%) slouží 5-10 let.

Otázka č. 3:

Na jakém útvaru sloužíte?

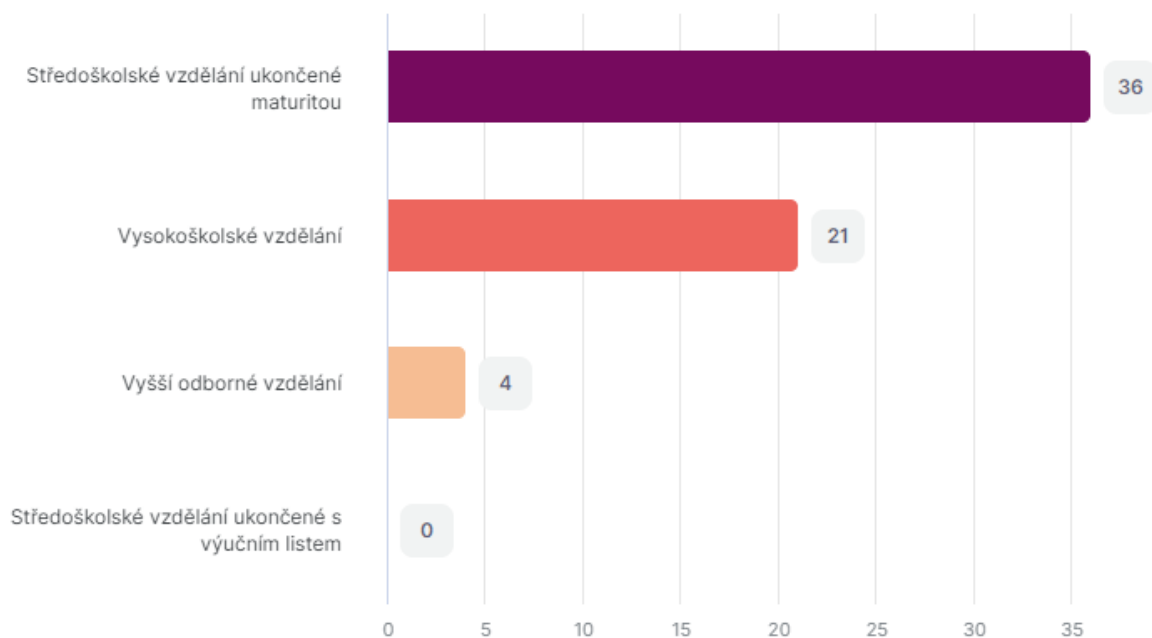


Graf č. 3 Útvar příslušníka (Zdroj: www.surveio.com)

V této otázce byli příslušníci tázáni na jakém útvaru u PČR slouží. Nejvíce osob, který odpověděli na dotazník slouží na Místním oddělení Policie – 49 příslušníků (80,3%). Dále 11 příslušníků (18%), kteří se dotazníku zúčastnili slouží na OHS a jedna osoba (1,6%) odpověděla, že slouží na SKPV. V otázce autorka měla odpovědi také Obvodní ředitelství a Dopravní inspektorát, kdy z těchto dvou útvarů se nikdo nezúčastnil dotazníku.

Otázka č. 4:

Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

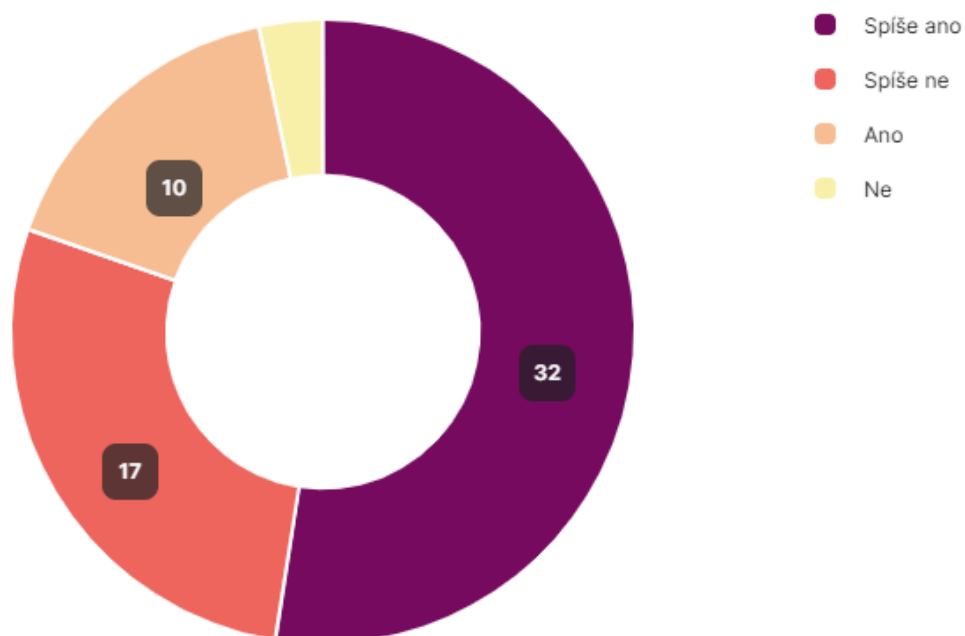


Graf č. 4 Vzdělání příslušníků (Zdroj: www.survio.com)

Ve čtvrté otázce je příslušníků tázáno, jaké mají nejvyšší dosažené vzdělání, kdy nejvíce osob – 36 (59%) odpovědělo, že má středoškolské vzdělání ukončené maturitou. Následně 21 příslušníků (34,4%) má vysokoškolské vzdělání a 4 osoby (6,6%) má vyšší odborné vzdělání.

Otázka č. 5:

Myslíte si, že máte dostatečnou znalost v problematice domácího násilí?



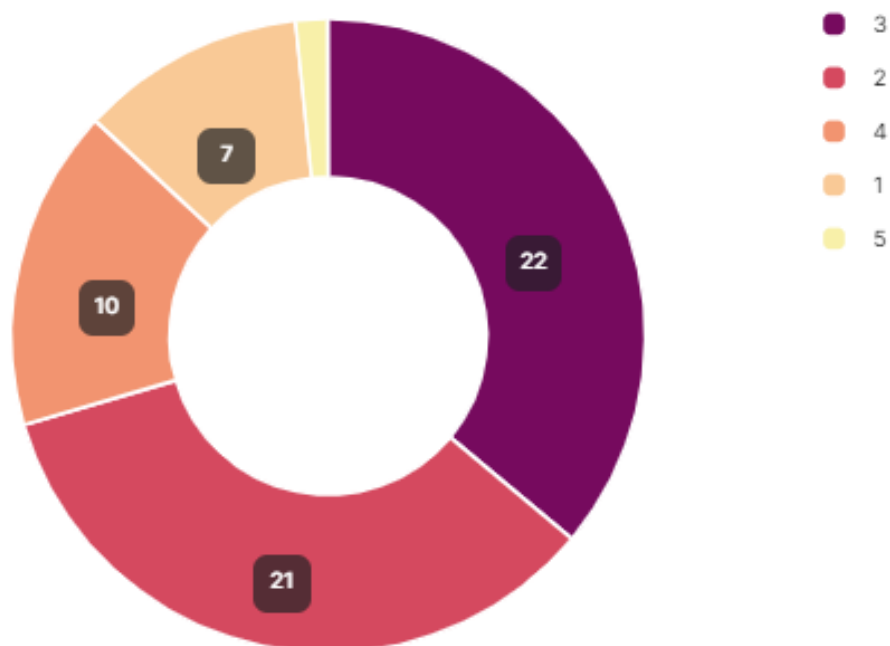
Graf č. 5 Znalost příslušníka v problematice domácího násilí (Zdroj: www.survio.com)

Na otázku jestli si příslušníci myslí, že mají dostatečnou znalost v problematice domácího násilí, odpovědělo 32 osob (52,5%) spíše ano, dále 17 osob odpovědělo, že ano (16,4%). 10 osob (27,9%) odpovědělo, že spíše nemají znalost v problematice a 2 příslušníci (3,3%) odpověděli, že nemají znalost.

Z odpovědí je patrně, že většina příslušníků – celkem 68,9% mají dostatečné znalost v problematice domácího násilí. Naopak 31,2% nemá dostatečnou znalost v problematice.

Otázka č. 6:

Jak moc si myslíte, že jste v problematice domácího násilí, v rámci služby u Policie ČR, vzdělání? Na stupnici 1-5 (1- jsem dostatečně vzdělaný/á, 5-nemám v problematice moc znalostí).

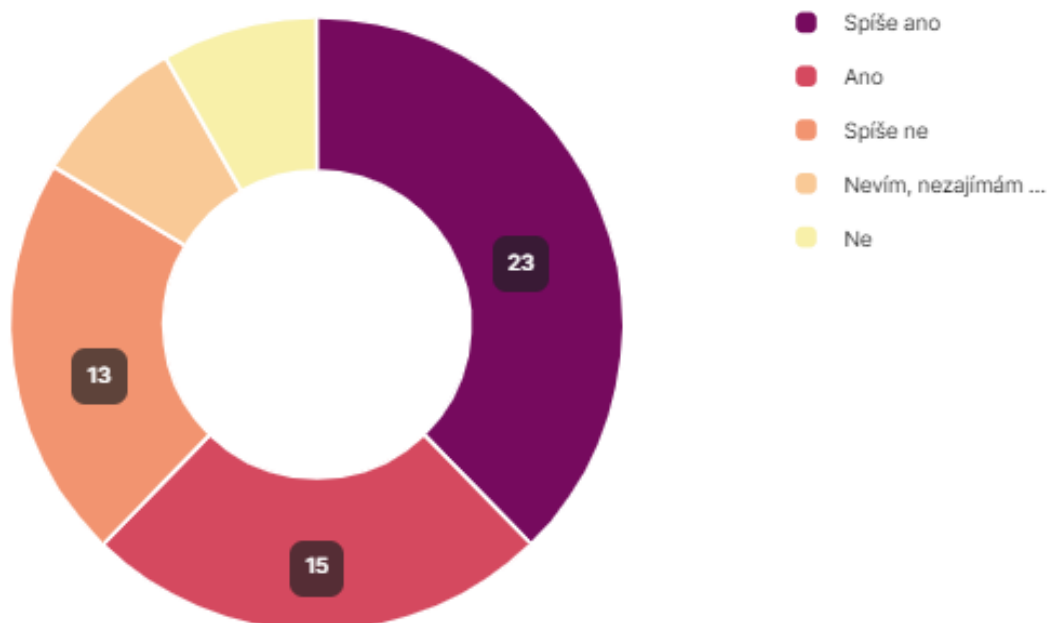


Graf č. 6 Úroveň znalostí příslušníka (Zdroj: www.surveio.com)

V šesté otázce měli příslušníci odpovědět na jaké úrovni jsou jejich znalosti v problematice domácího násilí (1 – jsem dostatečně vzdělaný, 5- nemám v problematice moc znalostí). Osob, které odpovědělo číslem 3 a 2 bylo podobně. 22 příslušníků odpovědělo číslem 3 (36,1%) a 21 příslušníků odpovědělo číslem 2 (34,4%). Následně 10 osob (16,4%) odpovědělo číslem 4. Nejméně příslušníků – 2 (1,6%) odpovědělo číslem 5.

Otázka č. 7:

Máte možnost, v rámci Obvodního ředitelství policie Praha I, se v problematice domácího násilí vzdělávat? (vykazování, komunikace s obětí a násilníkem apod.)?

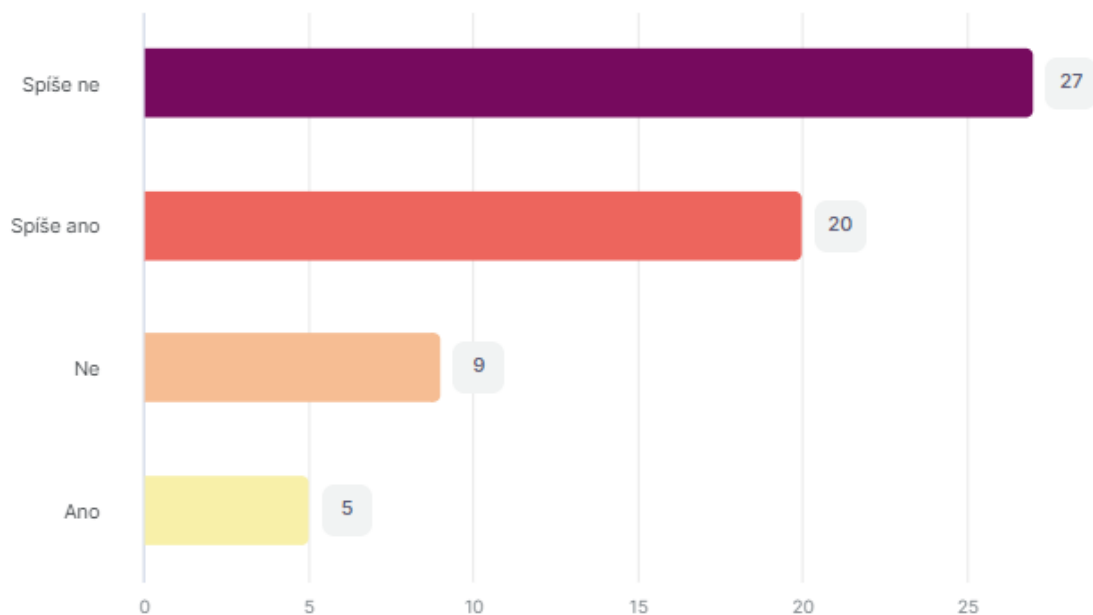


Graf č. 7 Možnost vzdělání v problematice domácího násilí (Zdroj: www.surveio.com)

V této otázce jsou příslušníci tázáni na to, jestli mají možnost v rámci policie Praha I se v problematice domácího násilí dále vzdělávat. 23 osob (37,7%) odpovědělo, že spíše ano a 15 osob (24,6%) mělo odpověď ano. Následně 13 osob (21,3%) odpovědělo, že spíše není možnost a 5 příslušníků (8,2%) odpovědělo, že možnost není. 5 příslušníků (8,2%) také odpovědělo, že se o tuto problematiku nezajímá.

Otázka č. 8:

Snažíte se samostudiem v problematice domácího násilí více vzdělávat?



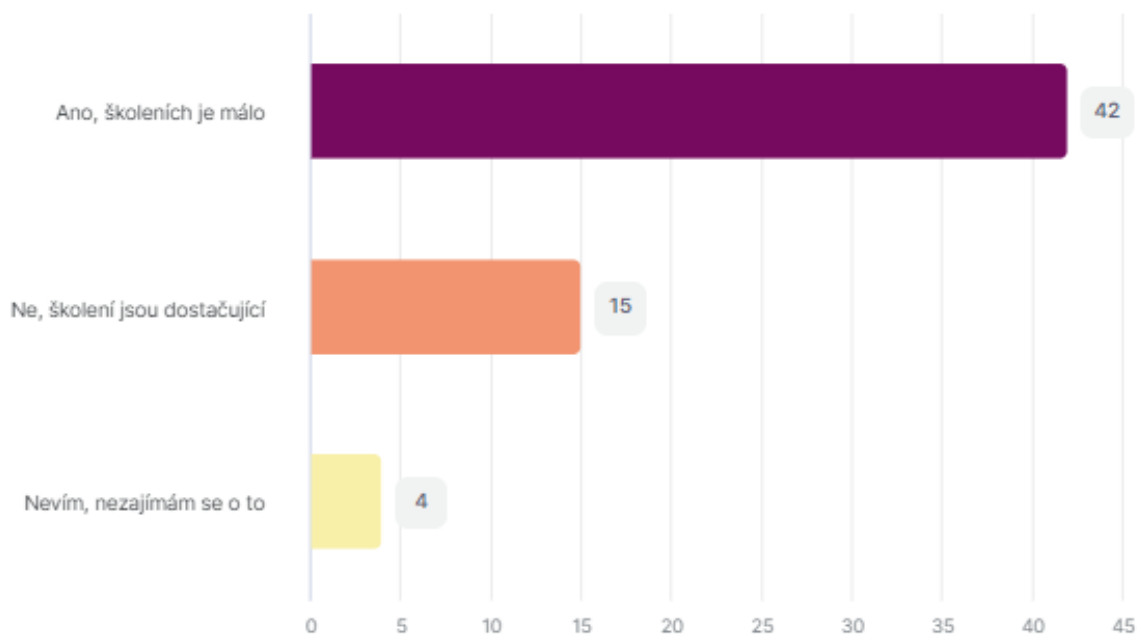
Graf č. 8 Samostudium na domácí násilí (Zdroj: www.surveo.com)

V této otázce se autorka příslušníků ptala na otázku, jestli se samostudiem snaží v problematice domácího násilí více vzdělávat. Většina osob – 27 (44,3%) zvolila odpověď, že spíše ne. Následně 20 respondentů (32,8%) odpovědělo, že spíše ano. Následně 9 osob (14,8%) zodpovědělo, že ne a 5 lidí (8,2%) odpovědělo, že ano.

Z této otázky je patrné, že většina respondentů, kteří odpověděli na můj dotazník, se samostudiem nevzdělává více v problematice.

Otázka č. 9:

Zavedl/a by jste více školení pro příslušníky v problematice domácího násilí?



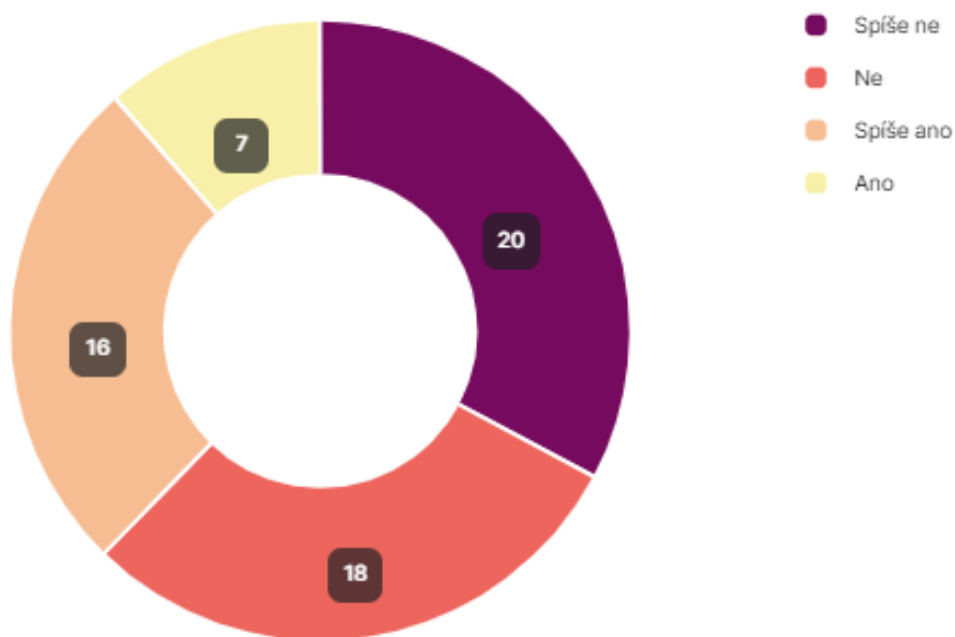
Graf č. 9 Více školení pro příslušníky PČR (Zdroj: www.survio.com)

V deváté otázce jsou příslušníci tázáni na otázku, zda-li by zavedli více školení pro příslušníky v problematice domácího násilí. U této otázky je vysoká převaha odpovědi ano, kdy tuto odpověď označilo 42 respondentů (68,9%). Jenom 15 osob (24,6%) odpovědělo, že jsou školení dostačující, tudíž další školení není nutné a 4 osoby (6,6%) odpověděli, že se o problematiku nezajímá.

Z této otázky je patrné, že většina příslušníků, kteří odpověděli na můj dotazník si myslí, že školení na domácí násilí by mělo být více.

Otázka č. 10:

Myslíte si, že v rámci základní odborné přípravy (ZOP), při Vašem nástupu k Policii ČR, jste byl/a dostatečně proškolen/a na domácí násilí?



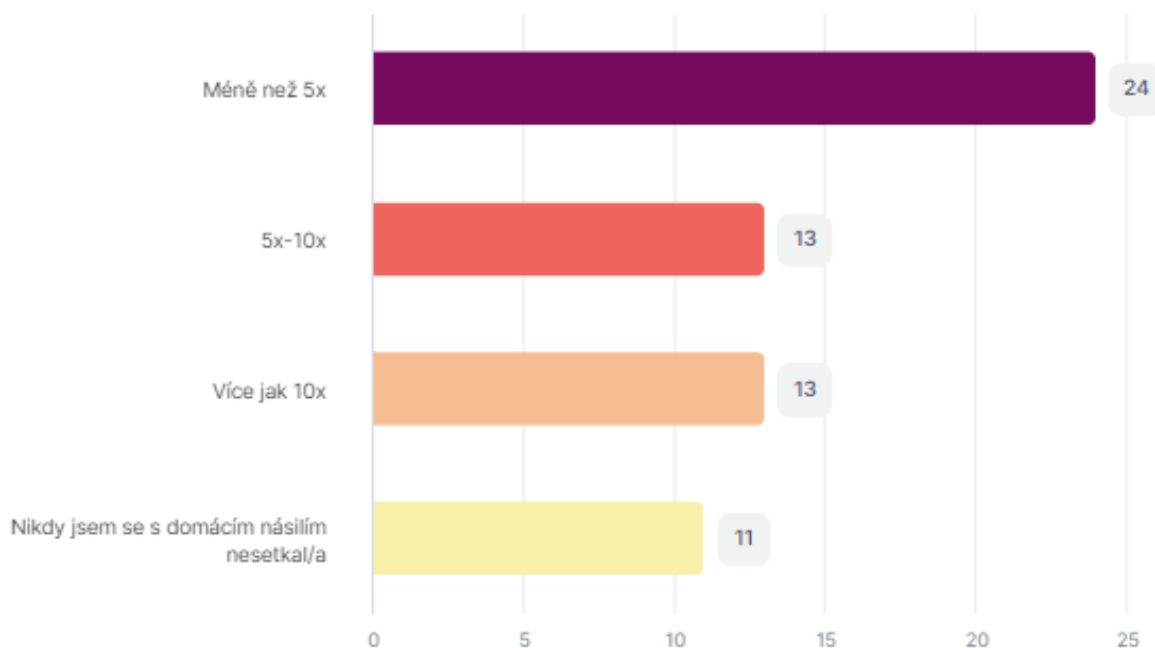
Graf č. 10 Proškolení příslušníka v rámci ZOP (Zdroj: www.surveio.com)

Tato otázka byla zaměřena na proškolení v problematice domácího násilí příslušníků v rámci ZOP při nástupu k PČR. Většina příslušníků 20 (32,8%) odpověděla, že v rámci ZOP spíše nebyli při nástupu dostatečně proškoleni. Dále 18 osob (29,5%) odpovědělo, že nebyli dostatečně proškoleni. 16 příslušníků (26,2%) odpověděli, že spíše byli proškoleni na domácí násilí v rámci ZOP a pouze 7 osob (11,5%) odpovědělo, že byli dostatečně proškoleni.

Z těchto odpovědí na otázku je očividné, že většina příslušníků, kteří odpověděli na můj dotazník nebylo dostatečně proškoleny na dotazník.

Otázka č. 11:

Kolikrát jste se ve službě setkal/a s domácím násilím a následným vykááním osoby násilné?



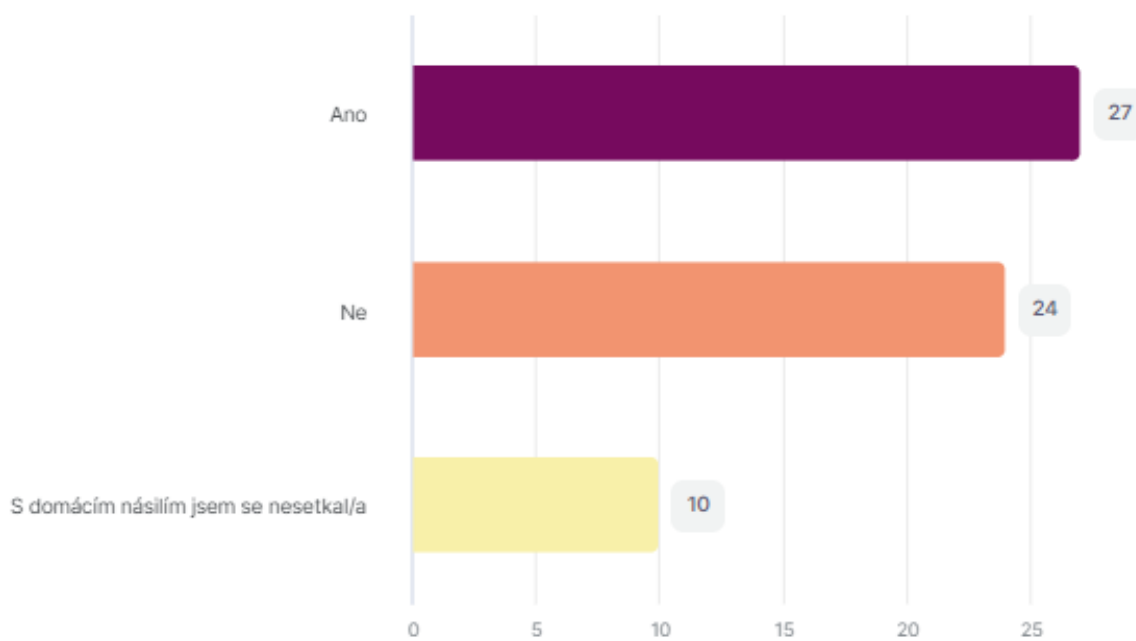
Graf č. 11 Četnost Řešení domácího násilí příslušníka (Zdroj: www.surveo.com)

V této otázce se autorka příslušníků Praha I ptala na otázku kolikrát se ve službě setkali s domácím násilím a vykááním osoby násilné. Nejvíce osob – 24 (39,3%) odpovědělo, že se ve službě setkali s domácím méně než 5x. Dále úplně stejný počet příslušníků – 13 (21,3%) odpovědělo, že se s domácím násilím setkali 5x-10x a více jak 10x. Následně 11 osob (18%) odpovědělo, že se s domácím násilím nikdy nesetkalo.

Pokud tuto otázku srovnáme s otázkou č. 2, ve které se autorka ptala na otázku, jak dlouho osoby slouží u PČR, z které je patrné, že nejvíce osob odpovídající na dotazník jsou služebně mladší kolegové, lze předpokládat, že jejich zkušenosti s domácím násilím v terénu nebudou tak četné.

Otázka č. 12:

Pokud jste se v rámci služby setkal/a s domácím násilím využil/a jste znalosti ze ZOP?



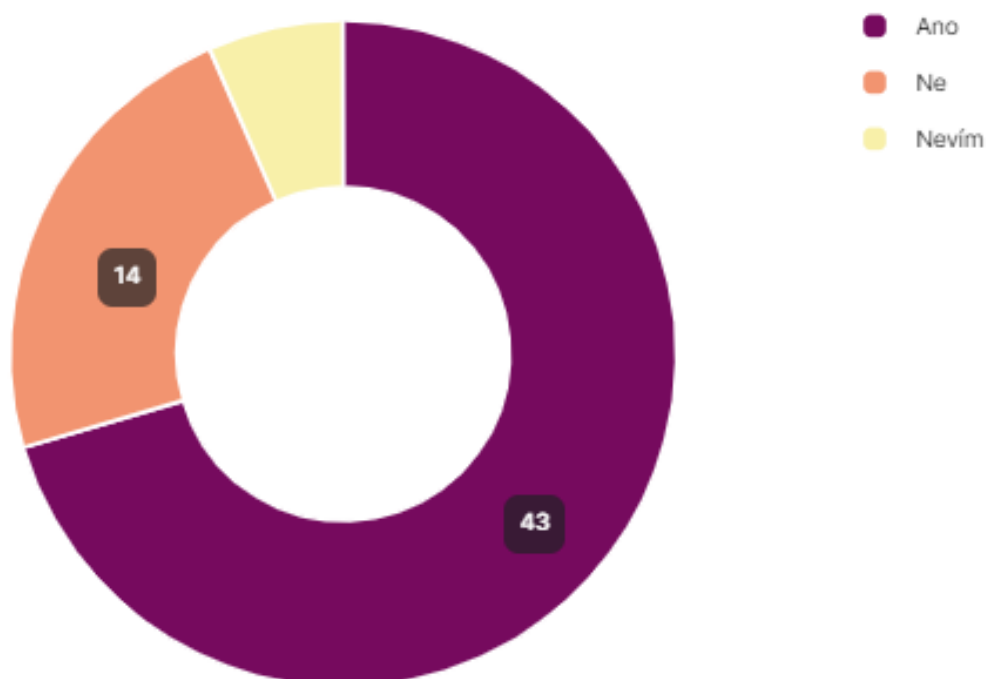
Graf č. 12 Využití znalostí ze ZOP (Zdroj: www.survio.com)

Tato otázka byla opět zaměřena na školení v rámci ZOP, kde autorku zajímalo, jestli znalosti ze základní odborné přípravy příslušníci využili v terénu. Na otázku odpovědělo nejvíce osob – 27 (44,3%), že využili znalosti ze ZOP. Dále 24 osob (39,3%) odpovědělo, že znalosti nevyužili a 10 osob odpovědělo, že se s domácím násilím neseťkali.

Odpovědi ano a ne jsou v této otázce celkem vyrovnané, polovina příslušníků znalosti využila a necelá polovina nevyužila.

Otázka č. 13:

Myslíte si, že by mělo být školení na domácí násilí povinné pro každého příslušníka alespoň jednou do roka?



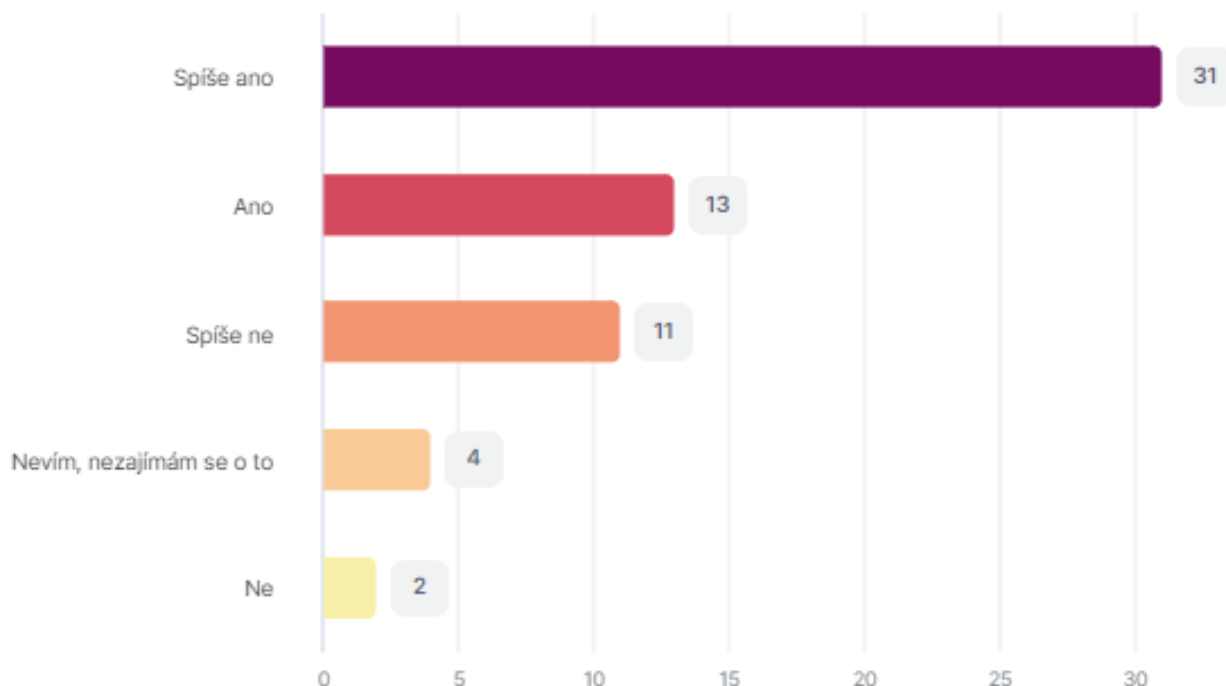
Graf č. 13 Školení pro příslušníka alespoň jednou za rok (Zdroj: www.surveio.com)

Na otázku jestli by mělo být školení alespoň jednou do roka, odpovědělo 43 příslušníků (70,5%) že ano. 14 respondentů (23%) odpovědělo, že ne a 4 osoby (6,6%) odpověděli, že neví.

Z odpovědí na tuto otázku je jednoznačné, že většina příslušníků si myslí, že by školení mělo být alespoň jednou do roka.

Otázka č. 14:

Myslíte si, že policisté, kteří pořádají školení v této problematice, Vás dokáží dostatečně připravit na řešení domácího násilí v terénu?



Graf č. 14 Policisté pořádající školení na domácí násilí (Zdroj: www.surveio.com)

V předposlední otázce se autorka ptala příslušníků Praha I na to, jestli si myslí, že příslušníci, kteří pořádají školení v této problematice, je dokáží dostatečně připravit na řešení domácího násilí v terénu. Nejvíce příslušníků – 31 (50,8%) odpovědělo, že si myslí, že spíše ano. Dále 13 osob (21,3%) odpovědělo, že ano. 11 osob (18%) odpovědělo, že spíše ne. 4 osoby (6,6%) odpověděly, že se o to nezajímá a 2 osoby odpověděli, že ne (3,3%).

Z těchto odpovědí od příslušníků je patrné, že většina osob si myslí, že policisté pořádající školení je dokáží dostatečně připravit na řešení domácího násilí v terénu.

Otázka č. 15:

Pokud jste se setkal/a s domácím násilím ve službě, zkuste popsat co Vám při řešení situace dělalo největší problém nebo v čem jste zjistil/a, že máte největší nedostatek. Pokud jste se s domácím násilím ve službě nesetkal/a, zkuste alespoň popsat v čem si myslíte, že nejste dostatečně vyškoleni.

Poslední otázka č. 15 byla otevřená, kde se autorka příslušníků Praha I ptala na to co jim při řešení domácího násilí ve službě dělalo problém nebo v čem zjistili, že mají největší nedostatek. Odpověď na otázku nebyla povinná, tudíž ji respondenti mohli vynechat. Z celkového počtu 61 respondentů pouze 25 osob na otázku neodpovědělo.

Odpovědi respondentů na výše uvedenou otázku:

- Znalosti mám, avšak DN není v našem obvodu tak časté a z důvodu minimálního počtu školení na tuto problematiku nemám postupy tak vžité, jak bych si přál. Řešením by bylo zavedení dobrovolných školení na problematiku DN nad rámec standardního školení. Nemyslím si však, že by tato školení měla být povinná pro všechny, respektive současný rozsah znalostí u kolegů sloužících u OHS, PMJ, OCP atd. je dostatečný, pozornost by tomuto měli věnovat především kolegové z OOP/MOP.
- Z mého pohledu byl vždy největší problém doslova přemlouvat poškozenou (oběť), aby se podrobila všem potřebným úkonům, zejména lékařské prohlídce. Osobně si myslím, že zákon je nastavený velmi dobře a v případě, že ho policista velmi dobře zná, tak už pak záleží na jeho komunikačních schopnostech a dovednostech. Pro praxi by dle mého názoru bylo dobré mít “videonávod” na e-learningu od odborníků, kdy toto by sloužilo k průběžnému připomenutí problematiky s důrazem na komunikaci apod.
- Zjistit skutečný stav věci, kdy osoba není pouze hraná oběť
- Zažila jsem spoustu domácího násilí, ale nikdy jsem neměla žádný problém s touto problematikou. Jediné co je problémem je, že na místo většinou přijede jedna dvoučlenná hlídka a to bývá často málo. Bylo by lepší, kdyby na tyto situace jezdily alespoň dvě hlídky.
- Za jakých okolností a podmínek vůbec lze vykazovat.

- Vytěžování poškozených, určení závažnosti případu, zvládnutí emocí zúčastněných.
- Vykázání osoby z domácností a následné papírování.
- Všeobecně jsem průměrně znalí.
- V propisovacích formulářích na místě je strašně lehké udělat chybu. Nejlepší je to udělat v ETR. Zde jsou formuláře přehledné.
- Určit, zda se podle výpovědi jedná o Itálii či nikoli, samotný proces vykázání.
- Správně vyplnit a předat správně formuláře.
- Správně rozpoznat zda se o domácí násilí skutečně jedná.
- Specifické případy vykazovaných osob (nesvéprávné osoby, omezené na svobodě, zdravotně postižené, nezletilé...).
- Rozpoznat psychické týrání ze strany pachatele.
- Rozhodnout na místě o vykázání, když se nakonec ukázalo, že muž násilník nakonec není žádný násilník.
- Přítomnost nezletilých dětí a navádění ohrožené osoby děti proti osobě vykazané.
- Předání informací místnímu, aby pochopil, že se opravdu jedná o domácí násilí nikoliv o domácí rozdílků.
- Problém v hodně administrativy, nejsou stručné formuláře, člověk má pomalu strach si to pak obhájit, a největší problém komu ze zúčastněných mám věřit, nejlépe mít možnost na místo psychologa.
- Potlačit emoce v případech dětí, které byli přítomný domácímu násilí a jejich součástí, kdy je násilná osoba muž, ženu brali jako rukojmí a oběť to z důvodů strachu dlouhodobě nehlásí. Osobní názor a být stále nestranný.
- Nic mě teď nenapadá.
- Nesetkala jsem se. Celkově je školení málo. Zejména podle mě, se nikdo pořádně nevyzná v problematice vykázání, známé to pouze teoreticky, ale prakticky se s tím setká málokdo. Nemluvně v mezerách v následné administrativě.
- Nesetkal.
- Největší problém vidím v tom situaci vyhodnotit na místě, jelikož situace jsou pokaždé emočně vypjaté a s odstupem času mohou osoby vypovídat úplně jinak.
- Největší problém je ve zjištění, který z partnerů lže. Dalším velkým problémem je, že domácí násilí nemá žádné řešení, jak jej z pozice policie ukončit.
- Největším problémem bývá zhodnotit a posoudit situaci na místě.

- Největším problémem bylo, zda se o domácí násilí opravdu jedná, a to z důvodu, aby nebyla vykázána osoba krácena na svých právech a na svobodě.
- Mám nedostatečnou znalost o neziskových organizacích a dalších institucích, které pomáhají obětem. Dále ne úplně ideální znalosti ohledně celého dalšího právního průběhu, jestliže se mě na něj oběť nebo agresor bude doptávat. Domnívám se, že některým policistům chybí v řešení situací zahrnujících domácí násilí (ale vlastně i jakékoli jiné fyzické či sexuální násilí) citlivost vůči obětem. Lidově bych řekl, že se někteří kolegové chovají jako hovada.
- Komunikace s ohroženou osobou + dětmi.
- Komunikace s obětí DN hlavně z důvodu, že je pod vlivem násilné osoby, ze které má strach a tak často mění své výpovědi, nebo celé oznámení zruší. Dále je to častá neochota MOP danou situaci řešit a nahlížení na tuto problematiku laxně.
- Je to vždy individuální a obvykle je situace dost nepřehledná.
- Jestli jedna ze stran náhodou nelže, nebo nějakým způsobem nepřevrací skutečnosti, které se staly a my pak můžeme rozhodnout nesprávně.
- Jak lépe komunikovat s ohroženou osobou.
- Jaké formuláře vybrat v ETR a jejich pořadí.
- Chybí přesnější metodika.
- Hodně situací nemá dobré řešení, vychází to z této problematiky, můžeme si vybrat z velkého, nebo menšího zla. Vyškolená musí být dozorčí služba, která dává pokyny hlídkám, bohužel většina je tak znechucená systémem, že se této problematice vyhýbá, je málo policistů, kteří chtějí pomáhat.
- Dotazník Sara DN.

(Zdroj: www.survio.com)

7.3 Vyhodnocení výsledků

Cílem výzkumného šetření bylo zjistit aktuální úroveň znalostí a vzdělávání příslušníků Obvodního ředitelství Policie Praha v problematice domácího násilí. Odpovědi na dotazník autorky, měl potvrdit či vyvrátit 4 stanovené hypotézy.

Hypotéza H1: Domnívám se, že více než 60% příslušníků má dostatečnou znalost v problematice domácího násilí.

K ověření této hypotézy byla vytvořena otázka č. 5, kde se autorka příslušníků ptala na otázku, jestli si myslí, že mají dostatečnou znalost v problematice domácího násilí. Na tuto otázku odpovědělo z 61 respondentů 32 osob (52,5%), že spíše mají znalost v problematice a 10 osob (27,9%), že mají znalost v problematice. 17 příslušníků (16,4%) odpovědělo, že spíše nemají znalost v problematice a 2 osoby (3,3%) sdělili, že nemají znalost. Většina příslušníků 80,4% uvedla, že v problematice domácího násilí mají znalost, z těchto výsledků tedy vyplývá, že **hypotéza č. 1 je potvrzena.**

Hypotéza H2: Domnívám se, že více než 70% příslušníků bylo dostatečně proškoleny na domácí násilí při nástupu k Policii ČR v rámci základní odborné přípravy.

Dle odpovědí na otázku č. 10 autorka zjišťovala, jestli příslušníci v rámci ZOP byli dostatečně proškoleni na domácí násilí. Většina příslušníků – 20 (32,8%) na otázku č. 10 odpověděla, že spíše nebyli proškoleni v rámci ZOP, 18 osob (29,5%) sdělilo, že nebyli dostatečně proškoleni. 16 příslušníků (26,2%) odpovědělo, že spíše byli proškoleni a 7 osob (11,5%) sdělilo, že bylo dostatečně proškoleny. Z těchto odpovědí je patrné, že pouze 37,7% příslušníků si myslí, že bylo dostatečně proškoleny v rámci ZOP při nástupu k PČR. Z těchto výsledků vyplývá, že **hypotéza č. 3 není potvrzena.**

Pokud se ale podíváme na otázku č. 12, kde byli respondenti tázáni na otázku, jestli při domácím násilím ve službě využili znalosti ze ZOP, tak zde jsou odpovědi téměř vyrovnané, kdy 44,3% odpovědělo, že ano a 39,3% sdělilo, že ne.

Hypotéza H3: Domnívám se, že více než 80% příslušníků by zavedlo více školení pro policisty v problematice domácího násilí.

K ověření hypotézy č. 3 byla vytvořena otázka č. 9, kde se autorka příslušníků ptala na otázku, jestli by zavedli více školení na domácí násilí pro příslušníky. Z celkového počtu 61 respondentů odpovědělo 42 osob (68,9%), že ano, dále 15 osob (24,6%) odpovědělo, že ne a 4 osoby (6,6%) odpověděli, že se o toto nezajímají. Z odpovědí je patrné, že 68,9% příslušníků by zavedlo více školení na domácí násilí. Z těchto výsledků vyplývá, že **hypotéza č. 4 není potvrzena.**

Hypotéza H4: Domnívám se, že více než 70% příslušníků si myslí, že policisté pořádající školení na domácí násilí jsou dostatečně proškoleni v problematice.

K ověření této hypotézy byla stanovena otázka č. 14, kde byli respondenti tázáni na otázku, jestli si myslí, že policisté, kteří pořádají školení na domácí násilí, je dokáží dostatečně připravit na řešení domácího násilí v terénu. 31 příslušníků (50,8%) odpovědělo, že spíše ano a 13 osob (21,3%) odpovědělo, že ano. Následně 11 osob (18%) sdělilo, že spíše ne, 2 osoby (3,2%), že ne a 4 osoby (6,6%) sdělili, že se o to nezajímají. Z odpovědí na tuto otázku lze vyčíst, že 72,1% příslušníků si myslí, že policisté, kteří školení na domácí násilí pořádají, jsou dostatečně proškoleni na problematiku. Z těchto výsledků vyplývá, že **hypotéza č. 4 je potvrzena.**

Závěr

Práce byla zaměřena na vzdělávání příslušníků Obvodního ředitelství Policie Praha I v problematice domácího násilí, kdy prvním cílem autorky práce bylo zjistit, jak jsou příslušníci dostatečně vzdělaní v problematice a jejich postoj na řešení situace domácího násilí ve výkonu službu.

Dalším cílem bakalářské práce je zmapování celkové problematiky domácího násilí v teoretické rovině, v kterém je také popsán postup Policie České republiky v místě, kde došlo k domácímu násilí.

Oba dva tyto cíle byly autorkou splněny.

Práce se skládá ze dvou částí, a to z teoretické části, ve které jsou definovány základní pojmy problematiky domácího násilí jako charakteristika DN, účastníci DN, dopady DN na oběť, právní úprava, postup PČR a jako poslední zahrnuje organizace, které pomáhají obětem DN. V druhé části práce se nachází výzkumná část, kde byl vytvořen dotazník s 15 otázkami, na které odpovědělo 61 příslušníků Obvodního ředitelství policie Praha I. Před vytvořením dotazníku si autorka práce stanovila 4 hypotézy na základě kterých zpracovávala dotazník pro příslušníky.

Po vyhodnocení odpovědí na otázky bylo zjištěno, že autorky hypotéza H1 byla potvrzena, tudíž více než 60% příslušníků policie Prahy I jsou dostatečně vzdělaní v problematice domácího násilí. Taktéž byla potvrzena autorky hypotéza H4, kdy více jak 70% příslušníků policie Prahy I si myslí, že policisté pořádající školení na domácí násilí jsou dostatečně proškoleni v problematice. Další hypotéza H2 nebyla potvrzena, zde se autorka domnívala, že více jak 70% příslušníků bylo dostatečně proškoleny na domácí násilí při nástupu k Policii ČR v rámci základní odborné přípravy. Vyhodnocením dotazníku bylo zjištěno, že pouze 37,7% příslušníků bylo dostatečně proškoleny na domácí násilí. Autorky hypotéza H3 taktéž nebyla potvrzena, zde se domnívala, že více než 80% příslušníků by zavedlo více školení pro policisty v problematice domácího násilí. Vyhodnocením dotazníku bylo zjištěno, že pouze 68,9% příslušníků by zavedlo více školení pro policisty. Vyhodnocením hypotéz bylo zjištěno, že dvě ze čtyř hypotéz byly potvrzeny.

Zaměřením na první cíl práce bylo zjištěno, že většina příslušníků si myslí, že jsou dostatečně vzdělaní v problematice domácího násilí, kdy by většina respondentů dokázala

situaci v terénu vyřešit. Dále ale bylo zjištěno, že většina příslušníků, kteří odpověděli na autorky dotazník mají v řešení problematiky určité nedostatky. V poslední otázce tyto nedostatky respondenti zmiňovali. Několik osob sdělilo, že je těžké na místě zjistit, zda-li se opravdu jedná o domácí násilí či nikoliv, dále že je těžká komunikace s obětí DN a dětmi, kteří jsou na tomto zúčastněni. Také policisté uváděli, že mají problém s formuláři v ETR, jelikož jich je mnoho a mají strach, že je vyplní špatně. Nacházela se zde také odpověď, že by policisté uvítali na místě přítomnost psychologa z důvodu komunikace s násilníkem i obětí. Také jeden policista navrhl, že by v rámci intranetu PČR měli odborníci zveřejnit určitý “videonávod”, který by sloužil k připomenutí problematiky.

Autorka jako příslušník Policie ČR Praha I se ztotožňuje s výše uvedenými nedostatky policistů. Bylo by vhodné, kdyby v rámci ředitelství Praha I bylo prováděno více povinných školení příslušníků na zpracování formulářů, především kolegů na Místních oddělení policie, kteří zakládají a zpracovávají nejvíce formulářů v ETR při vykazování, jelikož z odpovědí na dotazník je zřejmé, že policisté mají ve formulářích “chaos” a příslušník může lehce udělat chybu a v dnešní době by to pro něj mohlo mít nějaké následky. Dále by bylo vhodné zavést více školení na komunikaci s násilnými a ohroženými osobami pro policisty z OHS, kteří jsou na místě činu většinou jako první. Na tato školení by autorka doporučila modelové situace s účastí psychologů, kteří by modelové situace mohli zhodnotit a zlepšit jejich nedostatky v komunikaci. Všechny školení by se měli provádět alespoň jednou do roka, aby si příslušníci mohli vždy problematiku zopakovat, případně se naučit něco nového.

Z důvodu, že se v dnešní době neustále mění různé postupy a metodiky u Policie ČR, by autorka navrhovala při každé nové změně metodice na domácí násilí, zveřejnit ji v rámci ETR v kolonce seznamka, kde by policisté měli informaci ihned k nahlédnutí.

Tato práce může posloužit odborníkům, kteří na domácí násilí vzdělávají, aby mohli sami dle bakalářské práce zhodnotit úroveň znalosti příslušníků Praha I v problematice domácího násilí a zaměřit školení na nedostatky, které příslušníci uvedli v autorky dotazníku.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BEDNÁŘOVÁ, Zdena Zuzana. *Domácí násilí: zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha: Acorus, c2009. ISBN 978-80-254-5422-0.
2. BUSKOTTE, Andrea, VANÍČKOVÁ HORNÍKOVÁ, Lucie (ed.). *Z pekla ven: žena v domácím násilí*. Brno: Computer Press, 2008. ISBN 978-80-251-1786-6.
3. CONWAY Helen L. *Domácí násilí: příručka pro současné i potenciální oběti se zákonem č. 135/2006 Sb. Platným od 1. ledna 2007*. Albatros, Plus. Praha: Albatros, 2007. ISBN 978-80-00-01550-7.
4. ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie. 3., upr. vyd.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-461-9.
5. DALIGAND, Liliane a BEDIN, Véronique. *Violences conjugales en guise d'amour*. Paris: Albin Michel, 2006
6. HRONOVÁ, Martina. *Škola a děti vystavené domácímu násilí: manuál pro učitele*. Praha: ROSA, 2008.
7. HRONOVÁ, Martina. *To si dovolit nesmíš*. Praha: Rosa, 2006.
8. JELÍNEK, Jiří. *Zákon o obětech trestných činů: komentář s judikaturou. 2., dopl. a rozš. vyd. Komentátor*. Praha: Leges, 2014. ISBN 978-80-7502-016-1.
9. KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka. *Právo proti domácímu násilí*. Beckova skripta. V Praze: C.H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-381-3.
10. MATOUŠKOVÁ, Ingrid. *Aplikovaná forenzní psychologie. Psyché (Grada)*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4580-0.
11. NOVOTNÝ, Petr; IVIČIČOVÁ, Jitka; SYRŮČKOVÁ, Ivana a VONDRÁČKOVÁ, Pavlína. *Nový občanský zákoník. 2., aktualizované vydání. Právo pro každého (Grada)*. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0431-4.
12. *Občanský zákoník: změny občanského zákoníku od 1.7.2020 : redakční uzávěrka 22.6.2020. ÚZ. [2012]-.* Ostrava: Sagit, [2012]-. ISBN 978-80-7488-415-3, str. 82.
13. STOČESOVÁ, Veronika a ČÁP, David. *Psychoterapeutická práce s původci domácího násilí: zvládání vzteku, agrese a násilných projevů*. Praha: Portál, 2020. ISBN 978-80-262-1655-1.

14. ŠEVČÍK, Drahomír a ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Domácí násilí: kontext, dynamika a intervence*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-690-2.
15. *Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník*. Vydání: deváté. *Edice kapesních zákonů*. Praha: Armex Publishing, 2018. ISBN 978-80-87451-56-4, str. 89-90.
16. *Úplné znění zákona č. 273/2008 Sb. o policii České republiky: Úplné znění zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Úplné znění zákona č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích*. Vydání: třinácté. *Edice kapesních zákonů*. Praha: Armex Publishing, 2018. ISBN 978-80-87451-57-1.
17. VAVROŇOVÁ, M., PROKOPOVÁ, Z. (2003). *Intervence v případech domácího násilí*. Praha, Informační a poradenské centrum ROSA
18. VOŇKOVÁ, Jiřina a SPOUSTOVÁ, Ivana. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen. 2., přeprac. vyd.* Praha: profem, 2008. ISBN 978-80-903626-7-3.

Elektronické zdroje

1. ACORUS. Pomáháme lidem vystoupit z kruhu domácího násilí. [online]. 2022. [2024-06-08]. Dostupné z: <https://www.acorus.cz>.
2. BEZDĚKOVÁ, Marie. MOJE ZDRAVÍ. Stockholmský syndrom. [online]. In: 2024. [cit. 2024-06-03]. Dostupné z: <https://www.mojezdravi.cz/nemoci/stockholmsky-syndrom-5319.html>.
3. COPYRIGHT BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ, Z. S. Poslání a činnost. [online]. 2009. [2024-06-08]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/o-nas/poslani-a-cinnost/>.
4. COPYRIGHT CENTRUM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB PRAHA. Krizové centrum RIAPS. [online]. 2023. [2024-06-08]. Dostupné z: <https://www.csspraha.cz/kc-riaps>.
5. Národní zdravotnický informační portál [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2024 [cit. 03.06.2024]. Dostupné z: <https://www.nzip.cz>. ISSN 2695-0340.
6. *Oběť a dynamika násilného vztahu* [online]. Praha: ROSA, [cit. 2024-06-02]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/el/med/podzim2020/BZOV011p/105829316/03-Obet-a-dynamika-nasilneho-vztahu.pdf>
7. PROFEM. *Domácí násilí* [Online]. PROFEM, 2024. [cit. 2024-01-27]. Dostupné z: <https://www.profem.cz/cs/s-cim-pomahame/domaci-nasili>.

8. ROSA CENTRUM PRO ŽENY, Z. S. ROSA centrum pro ženy. [online]. 2022. [2024-06-08]. Dostupné z: <https://www.rosacentrum.cz/>.
9. ZÁCHOVÁ, Anna. PSYCHOLOGON. [online]. Syndrom týrané osoby. In: . 2014.[cit.2024-06-03] Dostupné z: <https://www.psychologon.cz/component/content/article/14-psycholog-online/277-syndrom-tyrane-osoby>.

Legislativní dokumenty

1. Doporučení Rady Evropy R (85) 4 o násilí v rodině z 26.3.1985

Seznam zkratk

DN -Domáci násilí

PČR – Policie České republiky

OSPOD – Orgán sociálně právní ochrany dětí

STEM – Ústav empirických výzkumů

LGBT – lesbian, gay, bisexual, transexual

PTSD – Posttraumatická stresová porucha

TZ – Trestní zákoník

BKB – Bílý kruh bezpečí

RIABS - Regionální institut ambulantních a psychologických služeb

ZOP – Základní odborná příprava

MOP – Místní oddělení policie

OHS – Oddělení hlídkové služby

SKPV – Služba kriminální policie a vyšetřování

ETR – Evidence trestního řízení

OCP – Odbor cizinecké policie

PMJ – Pohotovostní motorizované jednotka

Seznam tabulek a grafů

Tabulka č. 1 Počet vykázaných osob podle krajů (Zdroj: www.policie.cz), str. 34

Tabulka č. 2 Počet vykázaných osob podle pohlaví (zdroj: www.policie.cz), str. 34

Tabulka č. 3 Počet nezletilých ohrožených osob domácím násilím (Zdroj: www.policie.cz), str. 34

Graf č. 1 Pohlaví respondentů (Zdroj: www.survio.com), str. 39

Graf č. 2 Doba služby u Policie ČR (Zdroj: www.survio.com), str. 40

Graf č. 3 Útvar příslušníka (Zdroj: www.survio.com), str. 41

Graf č. 4 Vzdělání příslušníků (Zdroj: www.survio.com), str. 42

Graf č. 5 Znalost příslušníka v problematice domácího násilí (Zdroj: www.survio.com), str. 43

Graf č. 6 Úroveň znalostí příslušníka (Zdroj: www.survio.com), str. 44

Graf č. 7 Možnost vzdělání v problematice domácího násilí (Zdroj: www.survio.com), str. 45

Graf č. 8 Samostudium na domácí násilí (Zdroj: www.survio.com), str. 46

Graf č. 9 Více školení pro příslušníky PČR (Zdroj: www.survio.com), str. 47

Graf č. 10 Proškolení příslušníka v rámci ZOP (Zdroj: www.survio.com), str. 48

Graf č. 11 Četnost Řešení domácího násilí příslušníka (Zdroj: www.survio.com), str. 49

Graf č. 12 Využití znalostí ze ZOP (Zdroj: www.survio.com), str.

Graf č. 13 Školení pro příslušníka alespoň jednou za rok (Zdroj: www.survio.com), str. 50

Graf č. 14 Policisté pořádající školení na domácí násilí (Zdroj: www.survio.com), str. 51

Seznam příloh

<https://www.surveio.com/survey/d/Y9F3X9O5F2G3F1C9O>

Příloha 1: Dotazník pro příslušníky Obvodního ředitelství policie Praha I

Dobrý den kolegové a kolegyně,

obracím se na vás s žádostí o vyplnění mého anonymního dotazníku, kdy vaše odpovědi poslouží jako podklad pro výzkumnou část mé bakalářské práce na téma Vzdělávání příslušníků Obvodního ředitelství policie Praha I v problematice domácího násilí. Dotazník obsahuje několik otázek, na které by neměl být problém odpovědět během pár minut.

Moc vám předem děkuji za vyplnění. ♥

Sára Djurasovičová

Jaké máte pohlaví?

- a) Žena
- b) Muž

Jak dlouho sloužíte u Policie ČR?

- a) Do 3 let
- b) 3-5 let
- c) 5-10 let
- d) 10-20 let
- e) 20 a více let

Na jakém útvaru sloužíte?

- a) Místní oddělení policie
- b) Oddělení hlídkové služby
- c) Služba kriminální policie a vyšetřování
- d) Dopravní inspektorát
- e) Obvodní ředitelství
- f) Jiná (Prosím uveďte)

Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- a) Středoškolské vzdělání ukončené s výučním listem
- b) Středoškolské vzdělání ukončené maturitou
- c) Vyšší odborné vzdělání
- d) Vysokoškolské vzdělání

Myslíte si, že máte dostatečné znalosti v problematice domácího násilí?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne

Jak moc si myslíte, že jste v problematice domácího násilí, v rámci služby u Policie ČR, vzdělaní? Na stupnici 1-5 (1-jsem dostatečně vzdělaný/á, 5-nemám v problematice moc znalostí)

- a) 1
- b) 2
- c) 3
- d) 4
- e) 5

Máte možnost, v rámci Obvodního ředitelství policie ČR Praha I, se v problematice domácího násilí vzdělávat? (vykazování, komunikace s obětí a násilníkem apod.)?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne
- e) Nevím, nezajímám se o to

Snažíte se samostudiem v problematice domácího násilí více vzdělávat?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne

Zavedl/a byste více školení pro příslušníky v problematice domácího násilí?

- a) Ano, školení je málo
- b) Ne, školení jsou dostačující
- c) Nevím, nezajímám se o to

Myslíte si, že v rámci základní odborné přípravy (ZOP), při Vašem nástupu k PČR, jste byl/a dostatečně proškolen/a na domácí násilí?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne

Kolikrát jste se ve službě setkal/a s domácím násilím a následným vykááním osoby násilné?

- a) Více jak 10x
- b) 5x-10x
- c) Méně jak 5x
- d) Nikdy jsem se s domácím násilím neseťkal/a

Pokud jste se v rámci služby setkal/a s domácím násilím využil/a jste znalosti ze základní odborné přípravy?

- a) Ano
- b) Ne
- c) S domácím násilím jsem se neseťkal/a

Myslíte si, že by mělo být školení na domácí násilí povinné pro každého příslušníka alespoň jednou do roka?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

Myslíte si, že policisté, kteří pořádají školení v této problematice, Vás dokáží dostatečně připravit na řešení domácího násilí v terénu?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Spíše ne
- d) Ne
- e) Nevím, nezajímám se o to

Pokud jste se setkal/a s domácím násilím ve službě, zkuste popsat co Vám při řešení situace dělalo největší problém nebo v čem jste zjistil/a, že máte největší nedostatek. Pokud jste se s domácím násilím neseťkal/a, zkuste alespoň popsat v čem si myslíte, že nejste dostatečně vyškoleni.

Napište jedno nebo více slov...